

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

309746

VO. 6. చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం మార్చి నెల 16 తేది మంగళవారము NO. 287
సంపుటము. ౬ సిద్ధాధి నామ సంవత్సర శాల్వాణమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. సంచిక ౨౮౭

అమృతాంజనము

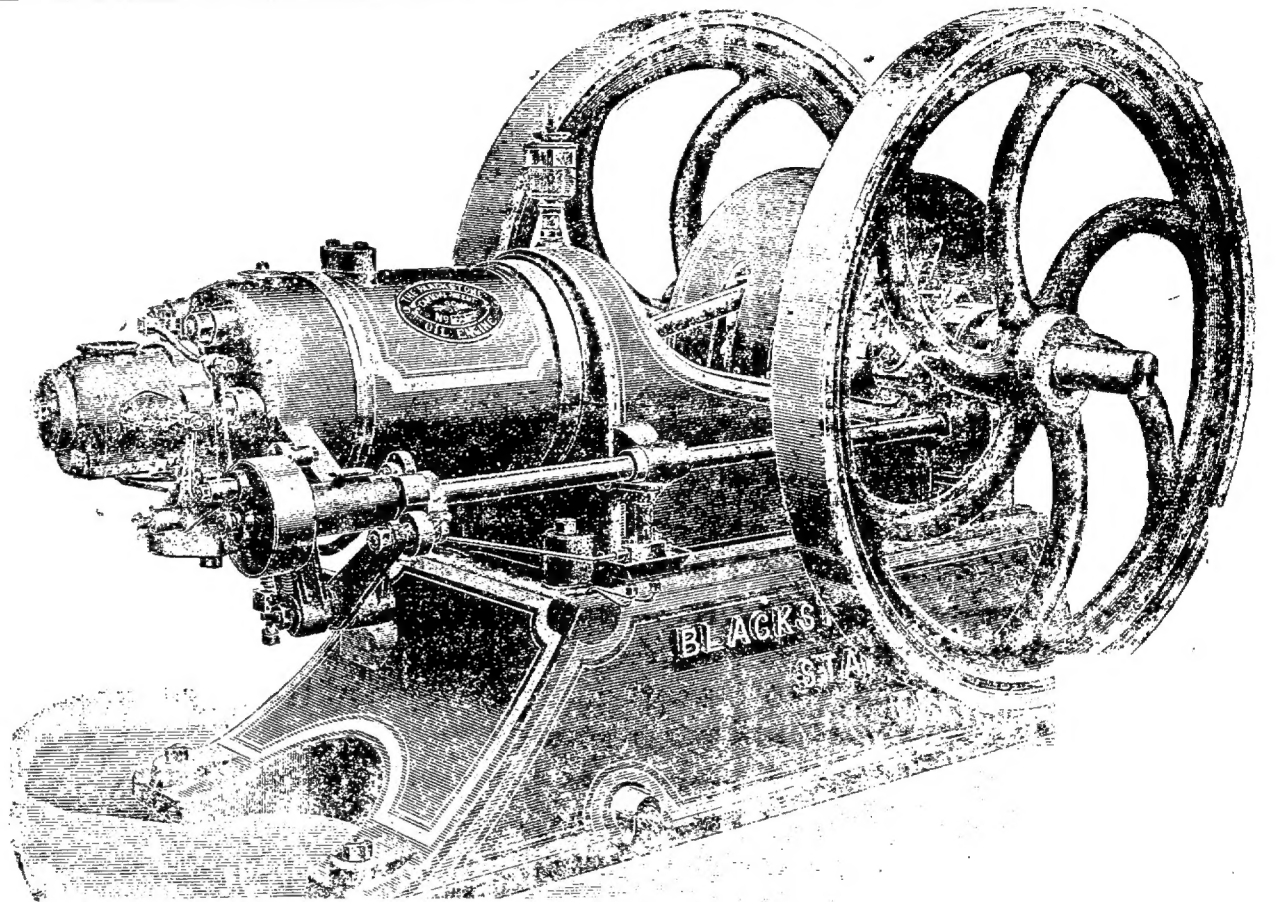
తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును.

సులభ నెల 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
6, తంటుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కీరపనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయుచున్న ఈ ఇంజను చేయబడినవి. ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి శృద్ధినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయును.

పోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, నెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, లంబాపూరు.

1806

160 పుట్టల పుస్తకము రుచితము

ఆరోగ్యమును కార్యకర్తలను సాంఘిక శాస్త్రమున కొన్ని నిధులను అనుసరించుటననే కలుగుచున్నది. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమును కలుగజేసి కీరపనాయిలను వృద్ధులను, ఆ యోగ్యులను ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇవామిగా నీయబడును. పోస్టుచార్జి యొక్క టేము తగిలించి పంపిండును. వెంటనే వ్రాయుకోలేదను. (319)

వైద్యకాశ్రమ మనోకోంకర్ గోవిందజీ,
అధికారిగారు కోడల భాగ్యం, 157, కాశ్యపునాథ

ఆంధ్రదినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసములకు	1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	8-0-0
-------------	-------

ఆంధ్రపత్రిక పోస్టుచార్జు నెం 212 మదరాసు.

సోపుచేయు రహస్యపుస్తకము.

మోసపోకును. కాస్టిక్ సోడాను లాభపడదు. బాగునగుటచే న్యుల్ఫురేట్ నుండిలాభమును ఏయిక్క నవాయము లేకనే జయముపొందవచ్చును. (2107)
పుస్తకము వెల తపాలభక్తులతో రు. 1-3-0 లు మాత్రము. పి. రాజచందర్, హిందూదాస్తక, పిన్ని కాంచీపురం.

శారదాంబ ఒక చక్కని నాటకము ప్రతివారును చదువ తగినది. క్రయం 0-4-0.

మనోజు, ఆంధ్రపత్రిక అఫీసు, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కొవలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వాసినచో తక్షణం పంపెదము.

నమకాలికాభిప్రాయములు

రాజ్యాంగ కక్షలు

మన ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిలో, రాజ్యాంగ సంస్కర్తలెల్లరూ మాభ్యుదయ గమనింపవలసిన విషయ మొకటి కలదు. అవిషయమును బ్రస్తుతము "పార్టీలు లేవు" అని వాదించు వారు గమనించినట్లు గన్పట్టును. అది యేమియును, అధికారవర్గమువారి యెవల మన సంస్కర్తలు ఎట్లు ప్రవర్తించవలెను? మనకు జరిగినట్లు కృత్యాచరణ వచ్చునట్లు, మన రాజకీయ పక్షములను నిర్ణయించునది ఈయంకమే యని మేము నొక్కిచెప్పుచున్నాము. కాననకల బయటనే కాక, సకలలోకమునూ, అధికారవర్గమువారిని నిరోధించవలసి యుండును. ఇంకకాదు మన రాజ్యాంగమంతయు అధికారవర్గమువారి మాధ్యమమే యున్నది. మన స్వాతంత్ర్యము నిరంతరము అట్లు వెల్లువెత్తుచున్నది. అధికారవర్గము వారి నిరంతరకృషియును నిర్మాణము చేయుటకే యంతర్యము మన మాందోరసమును నలుపుచున్నది. కాంగ్రెసుమొక్క ప్రభావకర్తృత్వ మొక కలదు. కాననకలలో ప్రతిభిన్నులైన కక్షలు కృషియుగలో అధికముగనో, చేయుచున్నది తాదా బాలవలన ఈ పనియే ఈ పనిచేయుటలోనే మనలో రాజకీయపక్షము లేర్పడుచున్నవి. మిగిలినవారు, ప్రభావములకు నిజముగ గలభేదము అధికారవర్గమువారు సంబంధించినది కాని తక్కిన సమస్యలను గురించి కాదని, మన ఆధునిక రాజకీయచక్రవర్తి బలవంతము లేకుండగలదు.

ఎవ్వరూ మన రాజకీయమాందోరసను తీరము గాకొచ్చెనో, అప్పుటినుండియు అధికారవర్గమువారు భేదోపాయము చేయబడినది, మన రాజకీయమాందోరసలో గొందర బుజ్జగింప ప్రారంభించిరి. ("లేట్ డి మోడర్నెస్సు") మాదరేట్లను భేదించుచు—అది తూర్పుగానూ లేని కేక యెత్తికొని ప్రతిభ్యించుచున్నది. కొంద టీ మంత్రమునకు వకులైన మాట నిజము. ఇట్లు వకులైన వారిలో గొట్టగా రంగులు, మీ యడుగు బాదలలో రక్తమునున్నవారి నే మనము మాదరేట్లను చూచుచు, మీ స్వార్థవర్తనలను, తేజాభ్యుదయమే వారి లక్ష్యము. కాని అధికారవర్గమువారిలో సాధ్యమైనంతవరకు రాజకీయమే వారి సంస్కరణవిధానము. అధికారవర్గమువారు మాదరేట్లను తమ వైపునకు దిక్కుకొనుటకు గొన్ని సంస్కరణముల కొదవబడుచును. మన మాదరేట్లను కొన్ని సంస్కరణముల కావలసి, అధికారవర్గము వారి కొన్ని నిరంతర చర్యలకు దోడ్పడుదురు. గొట్టగానూ ప్రతిభాకాశమునకు దోడ్పడుటకంటె వేరని నిదర్శన మెందున? అప్పుటినుండియే భేదమునందు భిన్నక్షయ ప్రేమగ కలల సాగినది. కంక్షలే విభజనవిషయములో అధికారవర్గము మనముగిదియును వెల్లువీలినదియును చరిత్రాంశమే యున్నది. మాంపేగ్యుగారు ఈ విషయములో గడతేరిన రాజ్య తంత్రజ్ఞులు. మాంపేగ్యు మంత్రి హిందూత్వమునకు వత్తునవిమృత మన ప్రభుభువన వెల్లువెత్తుచున్నదియు నెరుగనివా రెవరు? "దయాకర్" తాదా వని ప్రతిభావించి వెత్తుకొనున రుచించిన శ్రీనివాస కాశ్రీ గారే తమవారమును వదలకొనిరి? మాంపేగ్యుగారు తమరిహస్యమును నూపించిన సంస్కరణములు బ్రిటిషువారు ఇచ్చుటకు దగినది, హిందూభేదములు స్వీకరింపరాదని, యని కంభ్యునిని బూరించిన బెనెంటుయ్య నేడు మాంపేగ్యు గారికి జోహారు లేల నేముచున్నది? సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి స్వాతంత్ర్యనిరతియంతయు నేడు గవర్నరుగారి హ్యాండుల కడనేకదా! హ్యాండ్లగారి మేధావంతిరస్వము లేమి? ఇది యంగియు అధికారవర్గము వారి భేదోపాయ మహిమకదా! ఇంగ్లాండులో గొందలు మాదరేట్లు ఒక సంఘము నేర్పరచినట్లు, మాంపేగ్యుగారు వారికి తమసాను భూతి వెల్లువీలించివారమున దెలిపినదియు ఎల్లరకు విశేష మైయున్నది. తేక ప్రభుభులలో గొంతలు అధికారవర్గము వారిమంత్రములకు జూకుటకు భేదోపాయ నిమిత్తమే యుండవచ్చును. వారు చేయుచున్నది భేదోపాయమే మనములము. కొందటి ప్రవృత్తి యట్టిది. రాజీ పద్ధతియే వారిమార్గము. అధికారవర్గమువారి శిలిమిని సంకాదించి తమములమున రాజకీయవిభాజనము జూచుటయే వారి లక్ష్యము.

అధికారవర్గమువారి యనుగ్రహము నాకింకక, వారి నిరంతరకృషియును శతించుచు ముం దుగుజేయు పక్షము భేదమునకు దోకటికలదు. ఇదియే తీవ్రవాదుల ప్రభావ లక్షణము. అధికారవర్గమునకు గొంత నిరంతరకృషియున్నంతకాలము, ప్రతి సంవత్సరమున ఈ రెండు తెగలవారును సంఘటింపి తీరదురు.

ఈ రెండు తెగలలోను మొత్తముమీద ననేకవిషయములలో నేకాభిప్రాయము అందవచ్చును. కాని అధికారవర్గ సంబంధములో మాత్రము భేదపద్ధతియు కలదు. చర్యలయందును, తీర్మానములయందును, భిన్న భావములను చాల్చెదరు. ఇప్పుటి సామాన్యకాననకలలో చర్యల నియంక పరిశీలన, దీని యథార్థము లేకుండ మగును. "టేక్" విషయములో హ్యాండ్ల, వాచా, తిట్టుపేనుగా ర్థవలించిన ముఖభిప్రాయము, తమే, కక్షతీగార్లు మాపిన విముఖతయు, నియంక దృష్టాంతము. కావున నీభిన్న భేదములు కేవలము కాంగ్రెసుచర్యలయంతేకాక, కాననకల చర్యలయందును కృత్య మగుచున్న వనుట నిశ్చయము.

తేకయుల క విధమైన స్వాతంత్ర్యము లేనట్లు, ఈ కృత్యాచరణము గోచరించుచున్నట్లు, సంస్కరణములు నిర్ణయించిన విమృత నియంక విమృతముని డిటించుట వివరితముగాదు. ఇదితేక అధికారవర్గము, కొందలు భేదప్రభుభులకు బుజ్జగించి రాజకీయమాందోరసముయొక్క బిట్టను పొబిల్లయను దగ్గించుటకు జూచుచున్నట్లు, భేదయులకు గొన్ని అధికారము మెసంగిన విమృత వారు తమభూమిను వహించి కేవలము సాక్షి లేకకూర్చి యుండవలసి వట్టికల్లు. వారు తక్కువ ఒకపక్షమువారిని భేదించి తమ అధికారగౌరవములను గొంతవలన నిలవబెట్టుకొనుటకు జూచిన రక్తము నిక్కము. సంస్కరణముల సంస్కరణలో యుజ్జ్వలములకు నిర్ణయించిన నలమ సంఘములను జూచుచు అవియున్నయు "లిబరల్స్" ప్రభుభుల యధీన మేల చేసిరి. ఇత్యుని ఆగస్టి కలగ జరిగినదే కాని బుద్ధిపూర్వకముగ జేసిన యేర్పాటు కాదని ఎవరైన సాహసించి చెప్పగలరా? ఎవరు తమ పద్ధతులకు సాధ్యమైనంతవరకు గలసి కచ్చెదరో ఎరిగే తమ నలమ వారులక గిడుమించుకొనెదరు.

రాజీవు యెన్నికల సంవత్సరములో వోట్లకు ఈ మర్కము విప్పిచెప్పువలసిన అవకాశము గలదు. ప్రభుభుల యొక్క తాయొక్కరలనుగూర్చి చర్చించువచ్చును ఎవర కేవలము తేక ప్రేమమునే లక్ష్యమునకు చుండుకొని ప్రభాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపగలరో, ఎవర అధికారవర్గమువారి పద్ధతులకును, ఇచ్చ కపు మాటలకును జూకుదెదరో—ఆ విషయము చేయవలసి యుండును (తర్కవర్తి) (వాస్తవము) కానిండు! తేక ప్రాప్త్య నేతలను కానిండు! కై ప్రభుల కానిండు! తేక మనముగిదియును కానిండు! ఎవర ప్రభాభిప్రాయమునుగూర్చి అధికారవర్గమును కించి తేకయుల స్వత్యస్వాతంత్ర్యములకు బ్రతిష్ఠింపగలరో వారే యొగియు, వారే ప్రతిభియుగ నుండగల వారు అని ఘంటాధముగ జూచవలయును. మిగిలినవారు తమ రాజకీయ చతురతచే, గొన్ని కృషిలభ్యములను నమకూర్చుకొనుచును. తమ ప్రభేదమునకు సానిటరీ గ్రాంట్లను గొంచెమెక్కువక దెచ్చి పెట్టవచ్చును. ఈ దోష్ట గ నిర్ణయములలో గొంత కలుగుటచేని ఈయొగించవచ్చును. తిన్న యిల్లులందును బోలగించుటకు సాధనభూతులు కావచ్చును. కాని ప్రభుత్వ సంస్కరణములలో నిట్టికృషి ప్రయోజనముల కొరకు, వాతాయోధ్యములను ముఖముగాదెడు. నమప్రభుభుల వెత్తుకొన కాలోపించకలెక. భవిష్యత్తునే లక్ష్యమునకు చుండుకొని యుండు కడుగుజేయవలెక. ఇక యుండు మన రాజకీయ చక్ర సంభరణాగ్రక నుండదు. తేకయుల కెక్కువ స్వాతంత్ర్యమును వచ్చినకొలదియు, అధికార వర్గమువారిలో భోరాటు మెత్తువ తీక్షణమును. "జీ-ఆక రేమక" అను పేజిలో వెత్తువ సామధాత భేదోపాయము లలలించుటయు. మన రాజకీయభేద మంతవలను బాల్మి క్షేద పండితి. యావన ముంకుంపినట్లు, స్వర్గ, సంధ్య, నిద్ర, చంద్రము, తిలకితము మొదలగు విభాగములు ప్రజలించును మన రాజకీయ భేదసాగర మిక నిస్తరంగముగ నుండునని ప్రభుభులకు ఆకృతంచునను. ఈ పాము వచ్చును. వాతీయ వారము భద్రముగను, భైరవుగను, గవ్యస్థానమును జేర్చుల కర్ణభాము కావలెను. నుభదీరముకొలకు కర్మము లేవులలో లంగడనేయుటకు జూచు వాతీయము బుజ్జెదము చూచును. అట్టివారి వారినుండి కప్పించుకొనుటయే వర్తమాన కర్తవ్యము—(కృష్ణాక్షరం.)

మనరాజ్య భరణములోని హ్యాండ్లల వారో అధికారు మెత్తుకొనున గవర్న మెంటు ముదోగిని తిట్టెను. అందుకు వారికి రేర రూపాయల బాధమాతా విధించిరి. అంతన భార్య కూడ తిట్టెనని నేరము రుజువయ్యెను. వారు చేసికొనిన అప్పి యను అలహాబాదు హైకోర్టువారు కొట్టివేసిరి.

పార్లమెంటుసభ

(డిసెంబరు 22 తేదీ)

హంటరుసంఘ మరిశోధనము.

జనరలు దేశము అధికారమునుండి తొలగింపబడెనా? హంటరుసంఘము నెదుట వార దిచ్చిన సాక్ష్యముగూర్చి మి కేమైన తెలియునా? అని కర్నలు పెట్టివుడ్డు భారత రాజ్యాంగ మంత్రని ప్రశ్నించెను.

మాంటూగూగారు రెండింటిని లేవనయే తెప్పవలసి యున్నది. ఈ విషయమై నేను రాజప్రతినిధిలో నుత్తర ప్రభుత్వముల జరుపుచున్నాను.

కర్నలు:—సభ ఆయన రికార్డుల నేనివిషయమైచున్నట్లు తెదన

రికార్డుల పెట్టివుడ్డుగా రివిధముగ నుపసంగించిరి. అప్పు తనరపు సాక్ష్యముల గూర్చి మనదేశము నిర్వహించవలసిన భర్త ముగూర్చి తెలుపదలను కొంటిని. అందలి విపుల విషయము అన్నియు మనకు తెలిసినవే! అంగవార్తా ప్రతిక లన్నియు యావిషయమున రిగిన రితిని వ్యాసముల ప్రాసినవి. అప్పుట జరిగిన సంగతుల నియంక తెలిపెదను లోపములను తొలగించుట మనవిధి. ఒక వాడు అమృతసరమున నుత్తరము జరుగుచుండెను. కేలకొలది ప్రజలు అచ్చటికివచ్చిరి. బ్రిటిషు ఈద్యోగులకు కలహముపుట్టెను. దివ్యూటీ కమిషనరు ఏత్రుం 9 తేదీని దాక్కున సభ్యులను, కియూగార్ల నుపట్టి, తినుటపోయిరి. ఈవార్త విలన దేశమున అసంతృప్తిలెగెను. వానినవరి వెల్లువెదిన ప్రజలెల్లరును దివ్యూటీ కమిషనరును కొంటుకు బోవుచుండిరి. వాతీతులలో కర్నలు తప్పయేమి యు లేవు. అందు చే నైనికలు వారివై తుకావలను కాల్చిరి. కొందరు మరణించిరి. జనులు రి గురు అంగ్లేయులను చంపిరి. ఒక అంగ్లేయీ కొట్టి ఇట్టిపడులెదనకు నమర్చింపకు. 10 తేదీని దేశ మగారు అమృతసరమునకువచ్చి అధికారమును స్వీకరించెను. ఎట్టిసమావేశములకు జరుగరాదని ఆకమనోజీముగా ప్రకటించెను. రెండుదినములయిన రికార్డు జరిగెను వాలాబాగులో సభజరుగుచుండెనని ఆరనికే తెలిసినది. 50:మంది నయనికులలో ఆర దాత్రదేశమునకు బోయెను. 30 కేంద్రజ్యోవైనికులు లోనికి బోయిరదేశముగారు తుకావలను కాల్చుచునది. ప్రజలు అయిదు మొదలు 20 వేలవరకు నుండునని నుచిపు జేయుటె ను. వది నిమిషములు విరామములేక కాల్చుటవలన 400 మొదలు 500 మందివరకు మరణించిరనియు 1500 మందికి గాయములు తగిలిననీయు దేశముగారు చెప్పిరి. తప్పించుకొనుటకు మార్గములేదు. వారెట్టి దురంతములను చేయలేదు, వారికి రానున్న వికల్పకూడ వారికి తెలియదు. వదినియుచునైనతరవార ముండుగుండలమూసాను అయిపోయెను అప్పుడు నైనికులు పెద తెలిపొయిరి. రెండుదినములవరకు గాయములు తగిలినవారిదిట్లు లేక నేలమీదనేకడియుండిరి. ఇట్టి చర్య బ్రిటిషు వారిక ముఖో అవయాపముగనన్నది. దీనియర్థమేమి! మన విభ్యాతికి భంగము కలిగినది. ప్రపంచ మంతయు మనలను నిరసింప గలదు.

మాంటూగూగారు:—ఇంకను యోచనక్రింద నున్నవిషయములగూర్చి వీరభిప్రాయముల విన్నుచున్నాను. ఒకసాక్షి చెప్పినమాటలబట్టి యెవర సారాంశముల దీయుచున్నారో హంటరుసంఘ నివేదిక వెలువడువరకును యెవరిని యేమిచేయుటకు వీలులేదు.

కర్నలు:—జనరలు దేశముగారి మాటలను నేను మార్చలేదు. "తుకావలను కాల్చురలేనా, వలదా యను విషయమును నిర్ణయించుటకు మాకు కేకండ్లు పెట్టలేద"ని దేశ మగారి చెప్పియుండిరి. తాను చెప్పియుండల ప్రజలు పెదలి పోవుదునని మాద ఆరకు నతికి యుండెను. అట్లు చేసినవో ప్రజలు రిన్నువారి నకృతరసభారముతో కాల్చితి నని ఆరదనెను.

ఇంతటితో సభ ఆసనవేయబడెను.

"ఇండియాపత్రిక"

రమభద్ర నారాయణ

అన్ని భాషలలో బొందుట.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(1706) 27, చీనాబజారు, మదరాసు.

ఆఫ్ఘను యుద్ధము.

సర్వసేనాధిపతి రిపోర్టు.

నిరతు జరిగిన ఆఫ్ఘను యుద్ధము విషయమై సర్వసేనాధిపతి మున్సింగ్ రిపోర్టు ప్రకటించిరి. 540,000 మంది యుద్ధములో సాహాయ్యము చేసిరి. 158000 జంతువులు, ఆహారకాగ్ధములు మున్నగువానిని మోసికొనిపోయెను. మంజూలులో నల్లరులు జరిగిన మొదట యుద్ధమున దానికంటె ముందు సేనలను రణరంగమునకు చేర్చుకొనిరి. ఇట్లు చేయుటకు మేజరు జనరలు ఫ్రీలండు, బ్రిగేడరు జనరలు మేనియోగార్డు గారకులు. బండ్లమీద ఫిరంగులు మున్నగునవి కైబర కనుదుల నుండి దివదీయము చేయబడినవి. ఆఫ్ఘను ప్రారంభమైన కలరావ్యాధి 20 కోట్లలో నయచున్నది. వైద్యకాళివారు చాల ప్రయత్నించుటవలన నిట్లు సాధ్యమయ్యెను. అక్కడ పోరాడిన సేనలో 7000 మంది ఆఫ్ఘనులు 42000 మదారులు కలరు. 260 ఫిరంగులుండెను. సరిహద్దునకు వీరు గాక 120,000 మంది కలరు. నిరతుజరిగిన యుద్ధమునకును ఇదివరకు జరిగిన యుద్ధమునకును తేడాకలుగును. సేనాధిపతిగారు వివరించినది. నిరతి యుద్ధములో ఆమీరు కాలుగు మామములోనే విరామమును కోరియుండెను. రణరంగము వెయ్యిమైళ్లదూరము వ్యాప్తమయి యుండెను. పరిమితమైన 800 మైళ్లుండెను. ఇంత విశాలరంగమున దివిర కెక్కుదురు పోరాటము జరిగి యుండలేదు. సైనిక యోధులులలో సర్వము కొన్ని లోకములుండెను. ముందర్ని యుద్ధములకు వీలులేదు. కష్టములనుభవించి తనిదీయవలసివచ్చిన వారిని సేనాధిపతి క్షమించెను. క్రొవ్వులు బహిరంగముగ వచ్చి యుద్ధముచేయలేదు. కాని బహిరంగముగ వచ్చి యుద్ధము చేసినవలె నున సైనికులకుండిన యుద్ధము కిక్కిరవలసి వారిని క్రొవ్వులలోనే లొంగుటకు నుటకు వీలులేకను. పరమార్థానుసారము సైనికులు యుద్ధము చేసిరి. విజయము పొందవలయునని వారు కృతనిశ్చయములై యుండిరి. విమానములు దివ్యముగ పనిచేసియుండెను. అవి తనిదీయుటకుండిన కష్టపరిపరలను పొడిచెదరు. వేడి తీక్షణముగ నుండినను వైమానికులు నెమకంజుచేయలేదు. వారు కృత్రిమముగ తనిదీసిరి. ఫిరంగిదళము, వాల్తావానకదళము మున్నగువారు చేసియుండిన సేనకు వారు క్షమించిరి. రైలువే వ్యవహార నిర్వాహకుని మీద వారభివందించిరి. ఆసరలను సర్ గ్రాంటు, డ్రే, సర్ బార్డ్ రూసుకివైపు, ఆసరలను దొర్లొను, గార్ల తెలివిన నలువలను ఉత్కృష్టముగానుండి యెంతయో ప్రయోజనము కలిగెను. సంపాదాధీశులు చేసిన సేవకుడ అగతి కను. సేవచేసిన వివిధ ఉద్యోగులను వారు క్షమించిరి.

అర్వా తెన్జిమెంటు గవర్నరుగారు తీర్మానింపిరి. కర్ర వారును రంగము వచ్చిరి. వారు కర్రదళమును యుద్ధమునకు రావ్వలెనను చాల ప్రయోజనము కలుగగలదని వారు తెలిసిరి.

అర్వాకానాసర 18 వ తేదీన రంగమునకు నూడెను. పురాణివృద్ధులందఱును ప్రతేకవెట్టి బిల్లు అగిర్నీక మయ్యెను. రిపోర్టు క గవర్నరు గారు ఆ ఆవృత్తి నిర్ణయించుటకు నభ్యులకు తెలిసిరి. విద్యుత్ కంట్రిబ్యూషన్ విషయమై వారు తెలిసియుండిరి. ధర లెక్కన పెరిగిపోయియుండెను దొడకను వారు మాందలే మున్ను ప్రతేకములలో భాగ్యపు ను కాణములను వెట్టిచి చాక భాగ్యము నమ్మింపగలరు. తిక్కిన దినుసులకు కంట్రిబ్యూషన్ వెట్టు కలంపు లేదు. ముందుగ రిపోర్టు గవర్నరుమెంటు ఉద్యోగులకు జీతములు కట్టి చేయదరు అందువలన వారు నంట్రిబ్యూషన్ కాగలరు. రిపోర్టు ఉద్యోగులకు ఇద్దరవలెనే నయదును. అర్వాలో రైలువే నిర్వాహకునకు 26 లక్షల రూపాయలును ఖర్చుకరచెదరు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి సాయు ఖర్చుచేయదురు. గవర్నరుమెంటువారు కలకత్తాపొరములో దిగుట కుద్దేశించలేదు. పరిశ్రమ కాళాధికారి నొకరిని ముందు యేర్పరుపగలరు. రాసాయక కరికోధక విద్యాలయమును రంగములో వెట్టుదురు. మయామయో కట్టణములో కాననపథి తిరిగి 12 వ తేదీన నూడును. భాగ్యమునకు మంట్రిభ యుద్ధములకు రైలును తిరు కుండిన కాకీను తీర్చివేయుటకు వీలు కలుగును.

కలకత్తాలో గవర్నరుమెంటువారి మాన్రెజా కార్యములలో చందు నన్నవారు నిర్వహించుచుందురు. వారి దిగ్గర తని చేయుగాకను సేనకు చాలవందల నూటికి 20 వంతులు జీతము కట్టిచేసిరి. కాని దానికి 3800 మంది తనివారందరికీకంటెపక రూపాయలకు అర్హులను మోయుచేయు ని కోరి. వారిట్లు కట్టిచేసిన సేన కాని అట్లు చేయనియెడల వారు ములో పనిమాత్రం కొందునని తెలిసిరి. కంపెనీవారు తనివచ్చుచుండుటకు పూర్వము పనివారంద్రు తమ యున్నతోద్యోగుల నిద్దరిని కట్టుకొని కొట్టిరి. దానిమీద లాలాచందాగారు కంపెనీని కట్టిచేసి, 100 మంది పనిలేకుండ నుండిరి. పోలీసువారు ఆ కంపెనీని గాడుచుండిరి.

కృష్ణామండలవిభజనము.

ప్రధానస్థాననిర్ణయము.

[బంధకవి మంగళవాసముగారు వ్రాయుచున్నారు]
ఈవిషయమై ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ప్రకటనమును చూచి నాను. ప్రసిద్ధపుకమును అనుభవమునకు యోచించి వెల్లడి చేసిన అభిప్రాయమును ప్రభుత్వప్రకటనములో చాల భాగము చేరి యున్నది. కృష్ణామండల విభజనను అభ్యుత్తరమని ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారును నేగ్రీవముగ నంగీకరించుచున్నారు. ఈ విషయమై భిన్నాభిప్రాయము వెన్వరుకు ప్రకటించినది. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా క్రింద చేర్చబడినది కాలాకాలంలోను తాదేపల్లిగూడెము, కామవరపుకోట పోలవరము తాలూకాలు క్రొత్తవిగా చేయబడినవి. ఇప్పుడు వెంటపాడు దివిజనులోని (నిదదవోలు మున్నగు గ్రామములు గాక) గ్రామములను, ప్రస్తుతము తాదేపల్లి గూడెము ప్రాంతమున నున్న కొత్తపల్లి తాలూకాలోని గ్రామములకు కలిపి తాదేపల్లి గూడెము తాలూకాగాను, ఏలూరు తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములకు విదదీసి కామవరపు కోట తాలూకాగాను, చేయబడినట్లు తోచుచున్నది. మిగిలిన కొత్తపల్లి తాలూకా గ్రామములకు వెంటపాడు దివిజనులోని నిదదవోలు మున్నగు గ్రామములకు జేర్చి కొత్తపల్లి తాలూకా చేరుకు తీసివైచి నిదదవోలు తాలూకాగాను చేయబడినట్లు కనిపించుచున్నది కాని ఈ యూహా సరియైనది చెప్పట కింకను అవకాశము కలుగుటలేదు. నూతన తాలూకాల విభజనములో, ఏలూరుగ్రామములు, ఏలూరు తాలూకాల క్రింద చేర్చబడినవియు ప్రభుత్వప్రకటనములో స్పష్టపరచినవారుండెడిది. ఆవివరమును ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తమ ప్రకటనలో తెలియజేయవలసియున్నది. అప్పుడుగాని ప్రజలీ విషయమై విమర్శించి తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు వీలులేదు. దానిపై నిందున గూర్చి మంతి విమర్శనలు బయటపెట్టగలవు. ప్రజాసౌకర్యము చాలవరకు మున్నో నిమిదియున్నది.

ఇంక నూతన జిల్లా ప్రధానస్థానమును గూర్చి యోచించుము. ఏలూరును నూతన జిల్లాకు ప్రధానస్థానముగా చేసినయెడల ఇప్పుడు బందరువలె నది యొకమాత్రముగ నుండి పోలవరము తాలూకా ప్రజలకేగాక మిగిలిన అన్ని తాలూకాల ప్రజలకును దూరముగ నుండును. నిదదవోలును ముఖ్యకట్టలముగా చేసినయెడల, అన్ని తాలూకాలకు నది సుధ్యగా నుండి ప్రజాసౌకర్యమునకు తోడ్పడగలదు. ఏలూరు పక్షపు వాదియు కేవలము స్థానికాభిమానమునై ఆధారమును జేచి యున్నది. ఏలూరు తాలూకా ప్రజలు, ఏలూరును ముఖ్యకట్టలముగా చేయునని కోరుట సహజము. కాని అందు వ్యాజ్యము లేదు. రైతులకన్న అద్దపు ప్లివర్ల బల మెక్కుడుగా నున్నది స్థలాభిమానమును తిరిగించుట వారికి మార్గము. అన్ని తాలూకాప్రజలకును, నిదదవోలు అన్ని మార్గముల చేతను వాదలి అని ప్రత్యక్షముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఏలూరుకు నూతనజిల్లాలకు ప్రధానస్థానముగా చేయవలెనను ప్రజల దాని ప్రాభుత్వము తగ్గవేరదు. ఇప్పుడు జిల్లా అధీశులు బందరులో నుండుటచే, ఏలూరుకట్టలము తన గణ్యత సేమెనను పోగొట్టుకొనెనా? అది ప్రమాధివృద్ధి పొందుచునే యున్నది. ఇంకను పొందగలదు. కాకినాడలో జిల్లా అధీశులుండుటచే రాజమండ్రి కట్టలమున కేమైన లోకము కలిగినదా? ప్రజాసౌకర్యమునకును, స్థలాభిమానమునకును చాల వ్యత్యాసము కలదు. ప్రజాసౌకర్యము వాలోచించుటయే ముఖ్యము. కావున నూతనజిల్లాకు ప్రధానస్థానమును నిదదవోలునంతే నిర్ణయించుట భాగ్యమని ప్రజానాయకులకు దిన్నుపించుచున్నది.

నూతనజిల్లా కామవరమునుగూర్చి కూడ చర్చించుట యుక్తము. దీనికి 1 వేల చర్చతో పులెదు. ప్రధానకట్టలము ననుసరించి కామవరమును గానించుట యుక్తముగాదు. గోదావరిజిల్లా అధీశులు కాకినాడలోనున్నది. కాకినాడజిల్లా యని ఏల వ్యవహరించుటలేదు? గోదావరిజిల్లా యని ఏల వ్యవహరించలేదు? యోచింపుము! కొంచె మించుమించుగా ప్రతి తాలూకాలోని ప్రతిగ్రామములోని భూములకు గోదావరి నీరు ప్రవహించుచు, రైతుల నిత్యజీవనోపాధికి కారణభూతమగుచున్నది. గోదావరినీరు ప్రాగనిత్రవ అందు. పురాణ ప్రసిద్ధమును పరిశ్రవతమును ప్రజల నిరంతరస్మరణకు సాత్రమునైన ఈమహాగోదావరి నదీనామమును మన మేల మరచ

బంగళా శాసన సభ.

అద్దెలకు వర్తించు శాసనము.

15-వ తేదీన కలకత్తాకుండు బంగళా శాసనసభ గూడెను. కార్య నిర్వాహకసభ్యులగు బర్మాను మహారాజా వారు అద్దెలకు వర్తించు బిల్లును ప్రతిపాదించి చాలశ్రమ ముచ్చటించి ఇటీవల కలకత్తాలో గృహ యజమాను లెట్లు అద్దెలను మోచించికో తెలిసిరి. సభ్యులందఱును హాజరై వారు తెలిపిన యంశములకు శ్రద్ధతో వినియుండిరి. అద్దెలను గురించి విచారింపి యుత్పత్తిని దెలుపుటకై ఒక సంఘమువారు నింత మితులైరి. వారు తెలిపిన సంగతుల కలన ప్రజలకు గృహకనలి తగినంత లేదని తెలియ. తగినంత కనలి లేక ప్రజల బిల్బుంది పనుటచే దానినియజమానులు నందుచేసికొని అద్దెలన తనిమిరముగా మోచించిరి. వారివలన ప్రజల బిల్బుంది కడకుండ పాలకులు రక్షింపదలచిరి. ప్రజలెన్ని ప్రభుత్వమువారేమి కలికలేమి యేకాభిప్రాయములై యుండి వారి దురవ్యాయములను ఖండించుచు ఆందోళనచేయు శారంభించిరి. అద్దెలకు ప్రజలమిరముగ వెరగకో వారు కొన్ని నిదర్శనములను చూపి అద్దెలనుగురించి యోచించినసంఘమువారు తమ రిపోర్టును ప్రకటింపిన తరువాత యజమానులు ఆగ్రహపూరితులై ప్రజలకు మురిత హింసిత శారంభించిరి తెలిసిరి. ప్రజల యబ్బుండులను పాలకులు తరిగివేరించినవారై బొంబాయిలో జరిగియున్న శాసనమును జేయదలచిరి. బొంబాయిలో సద్దెలకు నిర్ణయించు శాసనమును జరిపించుటలన ప్రజల కుప్పకొలిగెను ఇట్టి శాసనములన ప్రజల మాటకుకొంత విఘ్నము కలుగును గాని యజమానులు తమకార్యముచే ప్రజల మాటకులకు పొడిచినవస్తువుల పాలకులు ప్రజల కుప్పకొలిగెయుట విధానము. బిల్లు మూడు సంవత్సరముల వరకును ఆచరణముండుదును. దాని యవంతర ముపుడు కనలియుండున లోకము పోదవచ్చును. తరువాత మహారాజావాక బిల్లులోని నిజాధనలకు తెలియజెప్పి భూస్వాముల ప్రతినిధులు బిల్లు కనుమరముగ నుండుగాకయుని కోరిరి. ప్రతిపాదనలు భూస్వాములే. వారికి కలకత్తాలో శాసనమున్నది. ప్రస్తుత మట్టి బిల్లు అగత్యముగ కావలయును. బిల్లును వారు ప్రతేకవెట్టి దానిని ప్రత్యేక సంఘమువారు యోచించుటకు పూర్వము బిల్లును విమర్శకార్యము ప్రకటించుటయనని రాయి రాధా చరణ పాణిగారు కోరిరి. ప్రజలకు గృహస్వాములనుకూడ పాలకులు గడింపవలయును. గృహస్వాముల కవకారము కలిగించి ప్రజల కుప్పకొలిగింపకూడదని వారాక్షేపించిరి. ఆపక రణకు మహారాజా వారు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. రాయిగారి ప్రతిపాదనను ఓడిపోయెను. ప్రత్యేకసంఘమువారు దానిని యోచించుట కంగీకరించిరి. మార్చి 29 వ తేదీన బిల్లును చర్చించుదురు.

క్రమికము ధరావగు కట్టలమునకు చేసిన యుత్తమపుక మేజర్ ప్రేమిలు పునర్విమర్శచేసి క్రమికా క్రమింధకములను తొలగి పతలమునని అబ్దుర్ కసిమ్ గారిక తిర్వాకమును ప్రతిపాదించిరి.

సర్ మోసీ వీలగారు తీర్మానము చేపించిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రకరర్తి అధ్యయనదానము నుసరించి పరిశీలుటకు తయారయి యుండిరి. తీర్మానముచేయెను. 29వ తేదీన తిరిగి సభనూడును.

17 వ తేదీన సమావేశము కాగల భారతశాసనసభయందు కేంద్రకర్మ యోధులులను తాత్కాలికముగ నరండుటకు మోయిరి గానొక బిల్లును ప్రతిపాదించెదరు. మొదటకు తీరము లిచ్చుటలో కలుగుచున్న మారకపు చిహ్నులను పోగొట్టుటకై ప్రభుత్వమువారు కొన్ని ఏర్పాట్లను చేయదలచిరి. దానిని ముందు తెలిపెదరు.

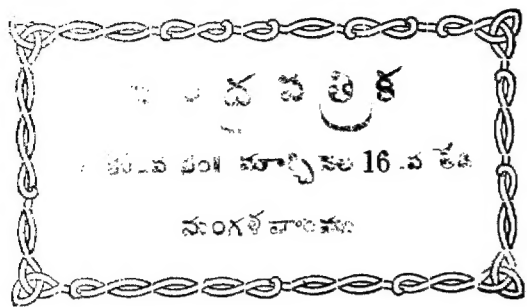
వలెను? నూతనజిల్లా తాలూకా లన్నియునూడ (ఒక్క పోలవరము తప్ప) గోదావరి వెస్టర్న్ డెల్టాకు సంబంధించినవై యున్నవి. ఈయధ్యయనములో మనకు ప్రాత్రపేదకన్పించును. గోదావరి వెస్టర్న్ అను కడము మాత్రము మున్ను వెంకలేదు. నేటికి నది వ్యాప్తిగానే యున్నది. మనల నది విడుదలెను. ఇప్పుడు దానిని మనము విడుదలము. కృష్ణానకు మనకును నెట్టిసంబంధము లేదు. ప్రజానాయకులీ విషయమై ప్రత్యేక సభలను నమానేకపరచి తమ తమ అభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటించగోరుచున్నాము.

చీరాల వేరాల

చందాదారుల కొక హెచ్చరిక

చీరాల చీరాలస్థలములందు చీరాల వాగ్గేర్ల రావుగారు 1920-21 సం॥ మార్చి 15వ తేదీనండి మా ఏజంటుగా యేర్పాటు చేసినట్లుగా గత చందాదారులందఱు చీరాల ప్రతిపక్షము 5వ తేదీ లోగా చందా చెల్లించి జరిగినట్లుండి ప్రతిపక్షపు తప్పుకొనలేదు.

వ్యవస్థాపకుడు.

లోకలు బోర్డులు

యూనియను పంచాయతులు

1918-19 సంవత్సరమునందు లోకలు బోర్డులును యూనియను పంచాయతులును ఎటుల జరిచిననో దెలిపేది నివేదిక మిచ్చుచు ప్రచురింపబడినది. నివేదికము సామాన్యము కనీసముగా అంకెలతో నిండియున్నది గాని, స్థానిక స్వభావాలను మొత్తవర కభివృద్ధి జేసినదో, దానియందెట్టి లోకములు కలవో, ఆలోచనములకు ప్రజలెంతవరకు కారకులో అధికారులెంతవరకు కారకులో, నివారణోపాయము లెవ్వయో, మొదలగు ముఖ్యముల గూర్చి వివరింపకుండుట, వింతయగుచున్నది. ఇట్టి నివేదికములవలన, దేశస్థితి కనుగొనుట సుకరము గాదు. కేవలము అంకెలతోను లెక్కలతోను మానవుని పురోభివృద్ధిని కనుగొనుటకు సాధ్యపడదు. ప్రజల ప్రయత్నములను కష్టసుఖములను అధికారులు సానుభూతితో కలకలించి వివరించినపుడుగాని, నిజస్థితి బయల్పడదు. 21 జిల్లాబోర్డులలో సంగీకరింపబడిన సభ్యుల గరిష్ఠసంఖ్య 806 నుండి 857 కు పెచ్చింపబడినది. 31 మార్చి తేదీన, సభ్యుల సంఖ్య 771 గ నుండెను. వీరిలో 385 మంది సభ్యులు తాలూకా బోర్డులచే నెమ్మకొనబడిరి. 260 మంది ప్రభుత్వము వారిచే నియమితులయిరి. 125 మంది ఉద్యోగరీత్యా సభ్యులయిరి. మొత్తపుసంఖ్యలో 691 మంది భారతీయులును, 80 మంది యూరపియనులును కలరు. దక్షిణ ఆంధ్రము, ఉత్తర ఆంధ్రము, గోదావరి, దక్షిణకనరా, తిరుచనూరు మండలములకు అసభికారాధ్యక్షులు లుండిరి. సంవత్సరాంతమునుండియు, బళ్లారి, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు, కడప మండలములకు అసభికారాధ్యక్షులు నియమింపబడిరి.

97 తాలూకాబోర్డులలో సంగీకరింపబడిన సభ్యుల గరిష్ఠసంఖ్య 1747. 1919 సంవత్సరము 31 మార్చి తేదీన, 1565 మంది సభ్యులుండిరి. వీరిలో 1522 మంది భారతీయులు. 43 గురు యూరపియనులు. జిల్లారు కడలూరు, చిత్తూరు, మదనపల్లి, బుడగ, ఏలూరు, నెల్లూరు, మాయవరం, పార్వతీపురం, విశాఖపట్టణము మండలములకు అధ్యక్షులైనట్లు కొనబడిరి. ఇంకను 44 బోర్డులకు అసభికారాధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులయిరి. మిగిలిన తావుల, రివిన్యూ డివిజనులు ఆఫీసుగారే, అధ్యక్షుడవని వహించిరి. పోలవరం, కొల్లిగూడ తాలూకాబోర్డులలో దప్ప

మిగిలిన తాలూకాబోర్డులలో సభ్యులు కొండరెన్నిక మూలమున నియమింపబడిరి. తాలూకాబోర్డులలో ఎన్నికననుసరించి నియమితులగు సభ్యుల సంఖ్య 839 నుండి 1040 వరకు పెచ్చినది. 268 ఖాళీలలో, 22 ఖాళీలకు సభ్యులు లభింపనందున ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. 128 ఖాళీలలో, ఇదివరకున్న సభ్యులకు ప్రత్యర్థులు లేకుండుటచే వారే తిరిగి సభ్యులయిరి. 104 ఖాళీలలో 100 కి 45 మంది వంతున ఎన్నికదారులు తమ వోటుల నిచ్చిరి. ఇట్టి దుస్థితికి కారణ మెద్దియో గనుగొనుట భావ్యము. తాలూకాబోర్డు ఎన్నికల కద్దతినుండే, ఈ లోకము గలదనుట నిశ్చయము. రివిన్యూ అధికారుల యాజమాన్యము క్రింద, ఇట్టి ఎన్నికలు జరుగువలనవరకు, ప్రజలలో తగిన ప్రభోధముగాని, ఉత్సాహముగాని గలుగజాలదు.

వెనుకటి పత్రికముకన్న నివేదిక పత్రికమున యూనియను పంచాయతులు 71 అధికమయ్యెను. 120 పంచాయతులకు అధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కు ప్రసాదింపబడెను. వీటిలో సంవత్సరాంతమున 88 పంచాయతులు తమ అధ్యక్షుల నెన్నికొనెను. 161 పంచాయతులకు సభ్యుల నెన్నికొను హక్కు ప్రసాదింపబడెను. ఎన్నికలు లేనిస్థానములకు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు సభ్యులను నియమించుచుండిరి. పంచాయతీదార్లను తొలగించెడి అధికారము జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు గలదు. పత్సరాంతమున 4741 మంది సభ్యులు యూనియను పంచాయతులలో గలరు. వీరిలో 993 గ్రామీణులు ఉద్యోగధర్మముచే సభ్యులుగనుండిరి. 499 మంది ప్రజానియోక్త సభ్యులును, 3326 మంది అధికార నియమితులును నుండిరి. 90 ఎన్నిక స్థానములు ఖాళీగాగ, వాటిలో 11 స్థానములకు ఎన్నికలు జరుగలేదు. 9 స్థానములకు సభ్యులులేక, అధికారులచే నియమింపబడిరి. 37 స్థానములలో ఇదివరకున్న సభ్యులకు ప్రత్యర్థులులేక వారే తిరిగి ఎన్నికొనబడిరి. మిగిలిన 33 కేసులలో 100 కి 12 వంతున ఎన్నికదారులైనట్లు జేసిరి. గ్రామపంచాయతులకు శాసనాధార మొసగుట కిప్పుడొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెనున్నది. అది విశాలవంతముగ నుండనిచో, నూతన శాసనసభలు దానిని త్వరలో మార్చవలసి వచ్చును. బళ్లారి, గంజాము మండలములలోదప్ప, మిగిలినచోట్ల రోడ్లు మందీకృతయిం దున్నటులు, నివేదికము దెలుపుచున్నది. రాజధాని మొత్తము మీదజూచిన రోడ్లమీద వెచ్చింపబడదగిన కనీసపు మొత్తము వెచ్చింపబడినది, భూమిపన్నులో సగము మొత్తము, టోలు రాబడితో నికరాదాయము, వెచ్చింపబడెను. నీలగిరి, దక్షిణకనరా, కర్నూలు, కృష్ణామండలములలో కనీసపు మొత్తముకన్న నెక్కుడు మొత్తము వెచ్చింపబడెను.

గతపత్రికముకన్న నివేదికపత్రికమున పాఠశాలలలోని విద్యార్థుల విద్యార్థినుల సంఖ్య తగ్గుదల జూపుట శోచనీయము. 42 క్రొత్త కేంద్రీయ పాఠశాలలు నివేదిక పత్రికమున తెలుపబడెను. 8 ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు కేంద్రీయ గ్రేడు పాఠశాలలుగ మార్చబడెను. మొత్తముమీద లోకలుబోర్డులు భరించుచున్న కేంద్రీయ పాఠశాలల సంఖ్య 75 నుండి 123 కు పెరిగెను. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల సంఖ్య 7389. వీటిలో 1483 పాఠశాలలు నిమ్మజాతులకు విద్య గలపుచుండెను. ఇట్టి పాఠశాలల సంఖ్య గంజాముజిల్లాలో సత్యధికముగ నుండెను. మలబారు రెండవస్థానము, మధుర మూడవస్థానము, కృష్ణా నాల్గవస్థానము నాక్రమించుచున్నవి. లోకలు భండు వైద్యశాలలో చికిత్స నొందుచున్న వారి

సంఖ్య కొంతవడి దగ్గెను. తంజావూరు, కృష్ణా కోయంబత్తూరు, గంటూరు, సేలం జిల్లాబోర్డులకు రైల్వేమార్గములు గలవు. రైల్వేల ఆదాయము 16.16 లక్షలనుండి 15.94 లక్షలకు దగ్గెను. ఖర్చులు మాత్రము 7.86 లక్షలనుండి 7.98 లక్షలకు పెరిగెను. నికరాదాయము 7.98 లక్షలు మాత్రమే తేలెను. ఇంతకు పూర్వము వత్సరమున నికరాదాయము 8.30 లక్షలుండెను. తంజావూరు, కృష్ణామండలములలో మాత్రము రైల్వే రాబడి సామాన్యతయోగమునకు గూడ వినియోగింపబడెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు క్రొత్త రైల్వేమార్గములను నిర్మించుటకు మాత్రమిది యుపయోగింపబడుచున్నది. సంవత్సరాంతమున, బాక్సీలను మినహాయించిన, లోకలుబోర్డులకును పంచాయతులకును కలసి రు 20892812 ల నిలువ యుండెను. ఆదాయము 23965371 రూప్యము లుండెను. వేర్వేరు జిల్లాబోర్డుల ఆదాయమునందు తారతమ్యముధికముగ గన్పట్టుచున్నది. కోరాపుట్టికి 2 లక్షలు, నీలగిరికి 3 లక్షలు ఆదాయము చేకూరుచుండ, కృష్ణాబోర్డుకు 20 లక్షలును, తంజావూరుబోర్డుకు 21 లక్షలును ఆదాయము గలదు. ఈరెండు జిల్లాలలో జిల్లాబోర్డులకు లాండు సెన్సుగాక, రైల్వేరాబడి విశేషముగగలదు. కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు 2 లక్షలకు పైగను, తంజావూరుకు 4 లక్షలకు పైగను రాబడి తేలెను. జిల్లాబోర్డుల వ్యయము 20339731 రూపాయలయ్యెను. నిలువ రు 24518452 లుండెను.

హిందూ దేశము: లేబరుపక్షము

ఇండియను సోషలు రిపబ్లికన్ పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“మితవాద రాయబారులలో నొకరుగ వెడలి యుండిన యం. యం. సమర్థుగారు లిబరలుసంఘమువారిచే తమ కొనగబడిన ఆహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు లేబరు పక్షముతో చేరియుండుట, తప్పుని విమర్శించిరి. అంతటితో నూరకున్నచో కాగుండెడిది. అనేక పత్రికములనుండియు, భారతీయ సంస్కర్త లేబ్రిటీషుపక్షముతోను కలసియుండుట మంచిదిగా దని, మేము దెలుపుచుంటిమి. లిబరలు పక్షముతో కలయికకు ప్రయత్నించునన్న రాయబారుల కిట్టి హితమును 15వత్సరములక్రిందట మేమొసగినందులకు, సర్. పి. మహతాగారపును మమ్ము దండింపబూనిరి. అయిననుమా యభిప్రాయమిప్పటికిని మారలేదు. సమర్థుగా రింతటితో నూరుకొనక, లేబరు పక్షమునకు విశాలదృష్టి లేదనియు, వారు స్వార్థపరాయణు లనియు, లేబరు పక్షమువారి ధౌర్యము వహించిన పిచ్చుట తమ లాభమునకును భారతీయుల జ్ఞేయమునకు సంఘర్షణ మేమాత్రమయినను గలుగుచో భారతీయులను వారణగ ద్రొక్కదురనియు, దూషించ మొదలిడెను. ఇది కేవలము కాలపాత మని చెప్పవచ్చును. నిజమేమనిన, లిబరలు టోరీపార్టీలు రెండును, ఇంగ్లీషు వ్యాపారమున కేమాత్రము నష్టము గలుగునని తోచినన, హిందూదేశ జ్ఞేయమును బలియిచ్చిరి. సమర్థుగాక మేమిందులకు దాహరణముల దెలుపనవసరములేదు ఏబదివత్సరములనుండియు, నవలంబించు బడుచున్న వాణిజ్యవిధానమును వర్జిలించిన స్పష్టముగను. లేబరు పక్షమువారి కనుకూలముగ నీక్రింది సంగతిని పేర్కొనవచ్చును. రెండు దేశములలోను వ్యాపారుల లాభములకు సంఘర్షణము గలుగవచ్చును గాని, కార్మికుల లాభముల కిట్టి సంఘర్షణము గలుగదు. అందుచేతనే అంతర్జాతీయ

ఏప్రిల్ నెల 6, 13 తేదీలు

మహాత్మా గాంధీ గారి హెచ్చరిక

కార్మిక సమాఖ్య సాధ్యమయ్యెను గాని, అంత జాతీయవాదపాదుల సమాఖ్య సాధ్యము గా లేదు. జలవంతులకును ప్రజాసామాన్యమునకును ప్రపంచము దంతలను ఏక విధ మగు పోరాటమే కలదు."

ప్రజాప్రబోధము

ఆంధ్రదేశమునకు నేషనల్ హిందూలు లిగు కక్షమున రాష్ట్రీయ కార్యదర్శిగ నున్న ఏ. రంగనాథం మొదలియారుగారు, సంస్కరణముల క్రింద ప్రజల శక్తిహక్కులు చేకూరెనో వాటిని ప్రజల లెటుల ఉపయోగించవలయునో అను విషయము గూర్చి ప్రోటర్లకు దెలియజరుచుటకు, కృషి మాంధ్రదేశమున దృఢప్రయత్నముల నాచరించుచున్నందులకు సంతసించవలసి యున్నది. ఆ భాగమందలి వివిధప్రదేశములలో నిడుకొకకై సభల నేర్పాటుజేయుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు అనంతపురం జిల్లాలోని రొద్దం ఫిర్కాలో ప్రథమ సమావేశము 28 మార్చి తేదీన జరుగును. మొదలియారుగారి సత్ప్రయత్నములు సఫలమగు గాక యని కోరెదము. వీరి మార్గము ననుసరించి ఆంధ్రదేశమందలి రాజకీయసంఘములన్నియుమేల్కొని నూతనసంస్కరణముల స్వభావము గూర్చియు కాంగ్రెసు సభానిర్ణయము గూర్చియు, ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించినగాని, దేశము గమ్యస్థానమును త్వరలో చేరుటకు ఏలుండుదు. ఆంధ్రదేశ మికనయినను మాండ్యమును వీడి, దేశభాగ్యతలను జయప్రదముగ నిర్వహించి, భారతమాత ఋణము దీర్చుకొను నని విశ్వసించెదము.

కాలేలుశాసనము రద్దుగావలెను

యంగు ఇండియా పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

"కాలేలుశాసనము రద్దగుటకు తక్షణము చర్యల నేమయిన దీసికొందురా యని వచేలుగారడగగా, ఫర్ విలియం విఫలమయిగాను లేదని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. దీనినిబట్టి, తక్షణ చర్యలను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనరని యైనను అర్థము గావచ్చును. లేక శాసనము నసలే రద్దు జేయమని యైనను అర్థము గావచ్చును. మొదటియర్థమే నిజమగుచో దాని సంతక గమనింప నక్కరలేదు. రెండవభావమే నిజమగుచో, ఇందుకు ప్రాతికూల్యము బూనకతీరదు. ఏలనన, ఇట్టి అవమానకరమగు శాసనము న్యాయశాస్త్రమునం దున్నంతవరకు, దేశమునందు శాంతి యుండనేరదు. ప్రజలే కగ్రీవముగ దెలిపెడి వాంఛను నిరాకరించుట, ప్రభుత్వమువారు గర్వపడదగిన నిషయము గాదు. ప్రజలను ప్రభుత్వమువారు బకరికొకరు తోడ్పడవలెనని సూచించబడుచున్న యీ దినములలో, కాలేలు శాసనము రేపోమాపో రద్దయి తీరవలెనని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించవలెను."

స్వాతంత్ర్యమా, అధికారమా?

పై శీర్షిక క్రింద, ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక దేశీయుల కొసగిన హితము నన్ని నక్షములవారును వరిశీలింపదగను. దానిని గూర్చి రేపటిదినము వివరించెదము.

హిందూదేశమునం దంతలను నూతనోద్భవము గలిగించిన 6 ఏప్రిల్ తేదీని, కుంబాబున దేశమునకంతకును యాత్రాస్థానముగ గావించిన 13 ఏప్రిల్ తేదీని మరచిపోవుట అసంభవము. 6 ఏప్రిల్ తేదీన సత్యాగ్రహ మారంభమయ్యెను. అందులోని సాత్వికనిరోధము సంద రంగీకరింపక బోవచ్చును. కాని అందలి సత్యము, ప్రేమ, అహింసా భాగములకెవరును ఆక్షేపణ జెప్పజాలరు సత్యము అహింసతో జేయున్నపుడు, ప్రపంచ మంతయు నీకుసాదాకాంతమగును. సత్యాగ్రహ మనిన, జాతీయజీవితమునందు సత్యమును, అహింసను ప్రవేశ పెట్టుటయే. సత్యాగ్రహవ్రత దీక్ష నెవరు గైకొనినను నెవరు గైకొనకబోయినను, సత్యాగ్రహ భావము ప్రజాసామాన్యమున పాదుకొనిన దనుటకు సందియము లేదు. కుంబాబుదేశములోనే దిగుదు వేకువేలు కుంబాబీలను కలిసికొనినపుడు, నా కీ సత్యము బాగుగ దెలిసి వచ్చెను. 6 ఏప్రిల్ తేదీన హిందూమహ్మదీయ సంయోగమునకును స్వదేశీవ్రతాచరణమునకును సరి యగు మార్గ ముపలంబించబడెను. కాలేలు శాసనము నిరుపయోగ మగుటకు 6 ఏప్రిల్ తేదీయే మూలకారణము. 13 ఏప్రిల్ తేదీన జరిగిన విపాద కథనము మూలమున హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము బలపడెను. ఇట్టి ఉత్సాహజ్వల జాతీయ సంఘటనములను జ్ఞాపకముంచుకొను తెలులు? రాబోవు 6 ఏప్రిల్ తేదీన, ఇవ్వకదీన వారం దరును 24 గంటలు ఉపవాసముజేసి, ప్రార్థనానిమి గ్నులై యుండవలెను. సాయంకాలము 7 గంటలకు, కాలేలుశాసనము రద్దగునటుల ధ్యానించుటకును, శాసనము రద్దగునవరకు హిందూదేశమున శాంతి యుండదను జాతీయవిశ్వాసమును దెలుపుటకును బహిరంగసభలు జరుగవలెను. శాసనము నిరుపయోగ మయినంత మాత్రమున చాలదు. అది అవమానకర మగునా కాదా? అగుచో, అది రద్దుగావలెను. సంస్కరణములకు బూర్వము దానిని రద్దుజేయుట ప్రభుత్వమువారి సదయహృదయముచే వెలియుచున్నది. 6 తేదీ మొదలు వారమంతయు, 13వ తేదీ జరిగిన విపాద వృత్తాంతమునకు సంబంధించిన వసుల కువయోగింప బడవలెను. జలియూవాలా బాగు స్మరణ చిహ్నమునకు 10 లక్షలరూపాయలు ప్రోగు గావలసి యుండుటచే ప్రతిగ్రామమునందును పట్టణము నందును ధనమును వసూలు చేయవలయును. ఈ వసూలు 12 ఏప్రిల్ సాయంకాలముతో ముగియవలెను. 13 తేదీ ఉపవాసమునకును ధ్యానమునకును వినియోగింప బడవలెను. ఎవరోయెను, కోపముగాని, అసూయగాని కనుకరుప గూడరు. నిరకరాధులై చనిపోయినవారిని స్మరించుటయే మన కర్తవ్యముగాని, దురంతములను స్మరించుట మనదని గాదు. జాతీయంతయు కుగదీచ్ఛినట్లుకు గాక, స్వార్థత్యాగమునకు మాత్రమే సంసిద్ధ మగును. ఆదినమున ప్రజలు గావించిన అల్లగులను కూడ భారతజాతి దలచికొని, కచ్చిత్రాపము నొందవలెను. ఇట్టి ఘోరచర్య లికముం దెన్నడను జరుగకుండ నాటంక పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగినచర్య దీసికొనవలయునని తీర్మానముల గావించి

యుటతో జాతీయవాదర మంతమగును. సతాగ్రహము, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము; స్వదేశీవ్రతసూత్రములను ప్రతిపాదును బాగుగ మననము జేయవలెను. 12 తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 7 గంటలకు, హిందువులను మహమ్మదీయులును కలిసి, తమ దృఢసంయోగమును వ్యక్తపరచుటకు సభల గావించి, ఖలా ఫాత్ సమస్య తమ కోర్కెల ననుసరించి పరిష్కరింపబడవలెనని తీర్మానింపవలెను. ఈ జాతీయ వాసర మంతయు, ఆత్మ పాఠశుద్ధ్యము, ఆత్మపరి శోధనము, స్వార్థత్యాగము, క్రమశిక్షణము, జాతీయభావ ప్రకటనములకొరకు, వినియోగింపబడవలెను. కరుషవాక్యముల నుపయోగింపక, నిర్భయత్వమును దృఢత్వమును కనుకరుపవలెను. 6, 13 తేదీలందు, ప్రజలువసుల మానివైచుట గూడదు. అనురాధము, ఆత్మశిక్షణకొరకు వినియోగింపబడెడివారమున వసులను విరమింపగూడదని హితమొనగెదము. మరియు నిట్టి విరామము, తరుచుగ నుండక, అసాధారణసమయములందు మాత్రమే కావించబడవలెను. దేశీయులలో నన్ని వక్షములవారును జాతీయవాసరపు కర్మలలో హృదయపూర్వకముగ పాల్గొని, జాతీయప్రబోధమునకు తోడ్పడెదరని, సవినయముగ నమ్మెదము.

(యంగు ఇండియా పత్రిక)

బుధవారము, 17 తేదీన కాలిఫ్ కృతకర కాలు బాకలత్ ప్రధానమంత్రి దర్శన మిచ్చి ముచ్చటించ గల రని రాజకలసిధిగాకి కరమానము వచ్చియుండెను.

కాలిఫ్, మార్చి 15:— కల్లికోట పోకవల్ రయటింగ్ కేసులో నేరములు తొమ్మిదివరకు ప్రాసెస్లు ఇయ్యవలసినట్లు నలుదివివల్ మ్యాజిస్ట్రేటుగారు ఆయన భాగబహుమార్ పి. ఏ. ఆచ్యుతాచార్యులకు ఉత్తర విచ్చియున్నాడు. నేరస్థులలో మొదటివాడగు పోకవల్ పాలిస్ ఇన్స్పెక్టరు ఆయన కట్టికొర వనీకర్ ఒకడుమృతము ఈ యుత్తరప్రయోక్కు బాధకు తెలికేయబడెను.

సాయంకాలపు ఉత్తరములకు గురించి కాంగ్రెసు సంఘము వారు విచారణ జరిపిరి. ఆకార్యదర్శి యిట్లు ప్రకటించెను. ఇది వరకు మార్చి 16 తేదీన విస్తృత ప్రకటనకునని తెలిపితిమి గాని ముద్రణము ఆలస్యమగుటచే నట్లు చేయుటకు పీలులేక పోయెను. కర్ణాటా చేనికొన పాక్కుకు వాయుయకొనక. ఇంగ్లీషు కారియెక్కు రిపోర్టరుకు మార్కెటు పాక్కువారికే యుండును.

కనివారము సాయంకాలావసరపు నూడెను. కాలానైతేమను ఆప్తకు సమించుటకు ప్రతిపాదించిన బిల్లుకు సభవారంగీకరించిరి. వోటరులు వోట్లయ్యబోవు స్థలములో కాత్తర ముండవలయునను నిర్బంధ ముండవలెద దను నియమమును తీసికేయమని ఫజులులస్సేను గారొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వారి తీర్మాన మంగీకృతము కాలేను. సభ ఏప్రిల్ 6 తేదీన తిరిగి కూడును.

ఆప్తకు యాధ్యము గురించి సర్వసాధికారత ప్రకటించిన నిషయములలో ట్రైబ్యు ఆప్ ఇండియా పత్రిక విమర్శించి సరిహద్దు ప్రాంతములందలి విత్తులకు గడువించినప్పుడు దండయాత్రను ఆక్షేపించుట కాభారము కనిపించదని కాగొనెను. నిర్ణీత స్థలములందు నేపథ్య మెక్కరించి అక్కడినుండి తమకకు పోకుండ కాపాడుటయే నక్కడి యాధ్య తత్వమై యుండవలయును. రుసుంగమును త్రవ్వక కాపాడవలయును. ఆధునిక యాధ్యములకు కావలసిన కలికరములన్నియునుండవలయును.

మదరాసు శాసనసభ

అయిదవ దినచర్య.

డిప్యూటీ చైర్మన్ పోలీటి బిల్లు

మదరాసు శాసనసభ నిన్నటికితమ ప్రకటనలుగా అభ్యుత్తర క్రింద సమావేశమయినది. డిప్యూటీ చైర్మన్ పోలీటి బిల్లుపై చర్చ జరిగినది.

వృత్తిపన్ను

వృత్తిపన్ను విధించు విషయమునకు సంబంధించిన 94 (1) క్లాజులో "మ్యూనిసిపాలిటీ సువిధులయందు భూములలోను స్వరూపములలోను, ఇతర విధములకు నేతంజేయవలయు అనుమాటలను గూడ తేర్చవలయునని గా" మెక్కేలుగా రొక సవరణ సవరించినది.

గా॥ శివరావుగారు దీనిని బలపరచిరి.

ప్రభుత్వమువారి కక్షయన దీనిని గా॥ అడ్వొకేటు జనరలుగా రింగీకరించెను.

బండ్రమీద పన్ను

పోలీసు ఉద్యోగుల బండ్రపై పన్ను లేకుండవలయునని తిథించి 101 క్లాజు (బి) సబు క్లాజులో గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు రొక సవరణ సవరించినది.

గా॥ రాజగోపాలాచారిగారు రాసబు క్లాజును పూర్తిగా తొలగించిన బాగుండు ననిరి.

అందుల కెల్లకు సంగీకరించెను.

ఘాటీలు

మ్యూనిసిపాలిటీ వాడుకగాని, ఘాటీల యజమానులుగాని, దూరమునుండి కేరళముగ వచ్చుబండ్రకు గానబడకుండ నిట్టివిన్న అడ్డుకట్టలను ఘాటీలవద్ద నిర్మించరాదని గా॥ వెంకటకతిరాజు చెప్పిరి.

అట్టిశిక్ష విషయములను శాసనసభవారు నిర్ణయించు వనరులులేదని గా॥ పోలీసులసామేలుగారు సాదించిరి.

సవరణ ఉపసంహరించు కొనబడెను.

కన్నునీయ సర్కర లేనివారు.

సభాయకు డగు గవర్నరు అనుమతితో మ్యూనిసిపాలిటీ సంఘమువారి రెట్టి వానినైన పన్ను నీయ సర్కరలేదని ఉత్తరు విడుదలయ్యెను 116 క్లాజు విధించుచున్నది.

గా॥ రామానుజాచారిగారు కీ క్లాజును పూర్తిగా తొలగింపవలెనని చెప్పిరి.

గా॥ శరవాణుగారు దీనిని బలపరచిరి.

గా॥ వెంకటకతిరాజు దీని నెదిరించుచు, యీ క్లాజు లేనిచో రెట్టి అడ్డుకట్టలను వైస చేయుటకు వీలుకలుగునని వాదించిరి.

గా॥ శివరావుగారు మాడ సవరణకు ప్రతిహేలాభి ప్రాయము నిచ్చిరి.

ప్రస్తుతము, అధికారమును తొలగించుట క్యాయము వాదని గా॥ వెంకటకతిరాజు, సరసింగ అయ్యగారు తర్కాడించెను.

అభ్యుత్తర తీర్మానమును అధికారసభ్యులు యిష్టానుసారము తీర్మానము చేసికొనవచ్చునని పలికిరి.

18 గురు ప్రతిహేలుగారు, 5 గురు అనుమానగారు నుండుటచే సవరణ ఓడిపోయెను.

ఆయవ్యయకత్రము.

ఇందులకు సంబంధించిన నియమములు 121 క్లాజునందున్నవి. మామూలు క్యాయములకు కలయుధనమును ప్రత్యేకించుటకు గూడ్య సంకు యేర్పాటులు కలుపు.

మామూలు క్యాయములకు కలయు ధనము ఆదాయములో 100-కి 5 వంతున నుండవలెనని గా॥ సరసింగరాజుగారు వాదించిరి.

గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు లేతి యింగులకు ఆదాయములో కొంత మొత్తమును ప్రత్యేకించుటకు సవరణనిరి.

ఈ ధనమును ఒక యొక్కత్రపుకలను ప్రత్యేకించుటకుండునని గా॥ శివరావుగారు రభిప్రాయపడిరి.

ఈ విషయమై చర్చ జరిగినది. తుదకు సవరణ ఓడిపోయెను.

నీటి నిపు

నీళ్ళుసాచయమును నిర్మాణవ్యయముగా నున్నయెడల అట్టి స్వరూపమున అభ్యుత్తరకు నీటి నిపునా పి చేయవచ్చునని 186 (1) క్లాజు తెలుపుచున్నది.

"రెండు మానవుల కంటె యొక్కనకాలము నిర్మాణవ్యయమై యున్నయెడల" అనుమాటలను తేర్చవలయునని గా॥ అనుమానాధము పిల్లెగారు సవరణ సుపహించిరి.

ఈ విషయ మామూలుగవర్నరుల బట్టి అభ్యుత్తరకు నిర్ణయించుచుండు నని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

సవరణ ఓడిపోయెను.

రైల్వే లెవెల్లుకు సంబంధించిన 154 క్లాజు గా॥ అడ్వొకేటు జనరలుగారు సూచన మై తొలగింపబడెను.

వీధులలో నీళ్లు చల్లుట

అవసరమైన చోట్లకు వెడ్లవీధులలో నీళ్లు జల్లించుటకున మని 174 క్లాజు నుడుపుచున్నది.

"ధనమును తేవరకు" అనుమాటలనుగూడ తేర్చవలయునని గా॥ సరసింగరాజుగారు సుపహించిరి.

భవన నిర్మాణము.

భవన నిర్మాణమునకు రై నెక్సుల నియమములు 20 (బి) క్లాజులో శాసనము.

"ఇట్టి భవనములు మ్యూనిసిపాలిటీ యొక్కగాని, ప్రభుత్వమువారి యొక్కగాని, ప్రజలయొక్క గాని భూములపై వాక్రమింపరాదు" నొక సవరణను గా॥ శివరావుగారు సుపహించిరి.

"క్రజుయొక్క గాని" అనుమాటలను తొలగించుటకు గా॥ శివరావుగారు ఆ రింగీకరించిన పిమ్మట సవరణ అంగీకృతమయ్యెను.

"రై నెక్సులో చెప్పబడిన కాలములో భవన నిర్మాణము పూర్తికానిచో, మరల క్రొత్త రై నెక్సుకు దరఖాస్తు చేసికొన వలెనని" 20 వ క్లాజు తెలుపుచున్నది.

"ఒక సంవత్సరముగాని, అంతకు మించినట్టిగాని కాల పరిమితి" అను మాటలను తేర్చవలెనని గా॥ సరసింగరాజుగారు సుపహించిరి.

గా॥ పోలీసులసామేలుగారు సవరణ నెదిరించెను.

కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట సవరణ వోటునకు చేయబడి ఓడిపోయెను.

వశుమాత్య.

ఈ విషయమునకు సంబంధించిన 261 క్లాజున కీ వాక్యమును తేర్చవలయునని గా॥ అనుమానము తంబి మరక్కయ్యగారు సుపహించిరి. "పశువులకు, మేకలకు గొర్రెలకు మనామ్యునీయులకు మాత్రమే చంకవలెను."

చాలకాలమునుండి తమ ప్రజలయొక్క నీ వనిని మనామ్యునీయులే చేయుచుండిరియు, ఇప్పుడు హిందువులు దానిని చేయుచుండుట క్యాయముగాదనియు వాడు చెప్పిరి

గా॥ యామాలు మున్నేరుగారు సవరణను బలపరచిరి

గా॥ మెక్కేలుగారు దీనిని తీవ్రముగా ఖండించిరి.

ఈవిషయమై శాసనసభ్యులకు నియమ నుండరాదని గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు పలికిరి.

అభ్యుత్తరకులేది ఏవంతుప్రతినిధియైనను, అసామాన్య వాటిల్లునని తెలియకుట పాడిగాదనియు, తాను మనామ్యునీయుల సంగతి యెరుగనని చెప్పి.

సవరణ ఓడిపోయెను.

అక్కొంట్లు

అక్కొంట్లకు ఆదేటుచేయు విషయమై 367 క్లాజు నియమముల కేయుచున్నది.

"ఆదేటు పరిశీలనచేయుటకు యందుకల్పి. లెక్కలను పరిశీలించిపూజకుట్టుకు రేలుపేజర్ల కధికారముండవలె"నని గా॥ సరసింగరాజుగారు గా రొక సవరణ చెప్పిరి.

గా॥ శివరావుగారు దీనినెదిరించెను. కాని తుదకిది అమోదిత మయ్యెను.

మరకతినింపుములపై వన్ను.

ఈసంఘములపై వన్నును విధించరాదని గా॥ వెంకటపతిరాజుగారు సుపహించిరి.

గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు దీనిని బలపరచిరి.

ఈసంఘములు వాదముల దీక్షుచున్నవనియు, దీనిపైవన్ను వేయుట వసరమనియు గా॥ పోలీసుల సామేలుగారు చెప్పిరి.

సవరణ తిరస్కృత మయెను.

మేకలపై వన్ను

మేక 1 కి 8 అదాలవంతున వన్నును విధింపవలెనని గా॥ మెక్కేలుగారు తెలిపిరి.

గా॥ శివరావుగారు దీనిని బలపరచిరి.

సవరణ అంగీకృత మయ్యెను.

భౌండాగారము

ఉత్తిభౌండాగారములను, పారిశ్రామిక, సాంకేతిక పాఠశాలలను పోషించుటకు మ్యూనిసిపాలిటీవారి ధర్మముగా నుండవలెనని గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు సుపహించిరి.

గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు దీనిని బలపరచిరి

గా॥ రాజగోపాలాచారిగారు దీని నెదిరించెను.

సవరణ ఓడిపోయెను.

ఈబిల్లులో యొక సవరణను చర్చింపవలసియుండుటచే దీనిచర్యకు ప్రస్తుత మాపివేసి మదరాసు శిశువుల శాసనమును చర్చించుటకు ముందెదిరిన గా॥ రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిరి.

మదరాసు శిశువుల శాసనము

దీనిని గా॥ అడ్వొకేటు జనరలుగా సుపహించిరి.

గా॥ రాజగోపాలాచారిగారు బలపరచిరి.

నేరస్థులకు పిల్లలకు సంరక్షించుటయొక్క బిల్లు ఉత్తేజము.

ప్రాతశాసనమునుచూచుమున రద్దుచేయబడినది

పాఠశాలలు.

బి (1) క్లాజులో నీసవరణ జేయవలెనని గా॥ సరసింగరాజుగారు సుపహించిరి. "జిల్లా బోర్డులు పురపాలకసంఘముల రిఫర్రేటరీ పాఠశాలలను పారిశ్రామికపాఠశాలలను నిర్మింపవచ్చును.

దీనిని గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు బలపరచిరి.

గా॥ అడ్వొకేటు జనరలుగారు సవరణ నెదిరించెను.

సవరణ ఓడిపోయెను.

ఇనస్పెక్టర్ అధికారము

ఇట్టి స్కూలును యెవ్వరైనను ఇనస్పెక్టరుగాని అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరుగాని పరిశీలించవచ్చునని క్లాజులో తెలుపుచున్నది.

"ఎవ్వరైనను" అనుమాటలను తొలగించిరి. "సందర్భ సమయములందు" అనుమాటలను తేర్చవలయునని గా॥ శివరావుగారు తెలిపిరి.

గా॥ అనుమానాధము పిల్లెగారు బలపరచిరి.

సవరణ ఓడిపోయెను.

ప్రభుత్వసహాయము.

ఇంగులకు ప్రజల ధనములకు నిర్మితములైన ప్రతిస్థానములకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముజేయవలెనని గా॥ అనుమానాధము పిల్లెగారు గానిరి.

దీనిని గా॥ వెంకటకతిరాజుగారు బలపరచిరి.

ఇట్టి శాసనసభ్యులకు వాక్యములకు ప్రభుత్వమువారు వహించనని గా॥ అడ్వొకేటు జనరలుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వము వారెట్టి సహాయమును చేసిన చేయవచ్చును. సవరణ ఓడిపోయెను.

త్రాగుడు

ఈవిషయములో సవరణ అనేకసవరణల సుపహించిరి.

అడ్వొకేటు జనరలుగారు లేచి, అందుల కొక ప్రత్యేక శాసనము నిర్మింపవలెనని చెప్పటచే సవరణ అమోదింపబడలేదు.

వెడ్ల స్కీములు

50,000 రూపాయలకు మించిన స్కీములను శాసనసభ్యులకు నుండుతెలియవలెనని వారి అభిప్రాయమును గైకొనుటకుపూర్వమే ప్రభుత్వమువారు రింగీకరింపదగిన తీర్మానమును గా॥ సరసింగరాజుగారు సుపహించిరి.

గా॥ రామచంద్రయ్యగారు దీనిని బలపరచిరి. గా॥ టాడుపాండుగారులేచి చీరముల సంఘమువలన వచ్చువరకు దీని నాపివేయవలెననిరి.

తీర్మానమునందునుకొనబడెను.

నిన్ను బాతులు

"వివిధతాలూకాలలో నున్న నాభిందుభూముల పట్టికనుకయారచేసి, వాని విధులవిషయములను ప్రకటించవలె"నని గా॥ ఎమ్. సి. రాజుగారు సుపహించిరి. దరఖాస్తులు వెట్టిన నిన్ను బాతులకు వానినీయవలెనని తీర్మానాభిప్రాయము.

గా॥ మల్సారావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఈ విషయమై యోచించుట కొక కమిషనుకు యేర్పరచబడెననియు వారిసూచనలకు వచ్చువరకు చేదీయుం

మీరు మంచిదనియు గాని అందుకు గాన చెప్పిరి.

తీర్మానమును సమంజసముగాను జేసెను.

రైల్వేలపై అధికారము.

ఈ రాజధానియందలి రైల్వేలు కాష్ఠీయ ప్రభుత్వాధికారముక్రింద నుండవలెనను తీర్మానమును గాని తీరరావుగా రుపపాదించిరి.

గాని ఈ ద్వారా తమ దీనిని బలపరచిరి.

ఈ తీర్మానమునకు సామర్థాతి కలదనియు, కాష్ఠీయ ప్రభుత్వమునకును ఇందులకు నులక నీయుట కొక ఇంజనీరు యేర్పరచిరియు, దీనియలకున నాడు వానిపై నిక నొక అధికారము నేర్పరుక నుద్దేశించు చున్నట్లు కనబడుచున్నదనియు గాని పోలిగాన చెప్పిరి.

తీర్మానమును సమంజసముగాను జేసెను.

సభ మరల నేడు సమావేశమగును.

సభ ముగియుటకు పూర్వము గవర్నరుగారు లేచి, అయిదు దినములనుండి మిగుల దీక్షగా కార్యనిర్వహణము జరుపుచుంటి మనియు, అనధికారసభ్యులు చేసిన సహాయమునకు కృతజ్ఞుల మనియు, ఇందుములమైన నిక నుండు సభలయందు వెళ్ళుచు కార్యభారముండునని తేటపడుచున్నదనియు చెప్పిరి.

గాని సరసింపాత్యుత గారు గవర్నరుగారికి వారిసహాయ్యగులను ప్రకటించుచు, వారు చూపిన సహకారభావములకు కందనము జేసిరి.

గాని ఈ ద్వారా తమ దీనిని బలపరచిరి.

అంతటితో నిన్నటిసభసభ ముగిసెను.

కావలెను.

ఇంటరుమీడియేటు ప్యాసయి ఎల్. ఎమ్. ఎస్. జరీక్షకు చదువ నుద్దేశించిన 19 సం॥రములకు గల వెలనాటి కొంకణిశ్రీమణిగల చక్కని చిన్న వానికి వివాహము నిమిత్తము, మర్యాద, మంచి స్థితి, పెద్దచదువు నిమిత్తము సహాయము చేయుటకు క్రిగలిగిన కుటుంబములోని చదువుకొనిన చక్కని చిన్నది కావలసియున్నది. వివరములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. ఎం. వి. ఎస్. ౯/౦ ఆంధ్రపత్రిక మద్రాసు.

మహారాజరాజశ్రీ తెనాలి అడిషనల్ మునసపు కోర్టులో

O. S. 441/18

వాదీ:—భట్టప్రసాద మార్యురంగనాథులు.

తెలివాది:—పులిపాక మామంజీరావు చనిపోయిన నందన వారసు అచ్చల అనే అచ్చయ్య వాదితరపున దాఖలు చేసిన మిమో.

యా నెంబరులో తెలివాది అయిన పులిపాక మామంజీరావు చనిపోయినందున వారసు తల్లి పులిపాక అచ్చల అనే అచ్చయ్యకు లేదు మామంజీరావున వారసుగా చేర్చుటకు యెవరికయిన ఆక్షేపణలు వున్నయెడల 27-8-30 తేది నాటికి క్రిగ 11 గంటలకు తెనాలి అడిషనల్ డిస్ట్రిక్టు మామసభ కోర్టులో వారియెగుట వారయి వక్షిగారి ద్వారాగా గాని తాము కష్టముగా గాని సదకు కోర్టు వారితో మనది చేసుకోవలెను.

(2128) లక్కరాజు. సంగమేశ్వరరావుగారు పీదర్, తెనాలి.

నోటీసు

విశాఖకుండు డిస్ట్రిక్టు ఫీమినిటల్స్ తాలూకా అనంతపురం గ్రామపంచాయతీ దంతులూరి తండ్రిప్రభువరాజుగారి మామద్ద 16-2-20 సం॥ తారీఖున పేరం పుచ్చుకోన్న (కోర్టు) పచ్చిబియ్యం ౪ 2,000 అన్న వాయిదా ప్రకారం చలామణి చేసినందున నడరు నరకు మార్చెట్టులేదు ప్రకారం బహిరంగముగా ఏలంబేయబడును అని ఇందుములముగా తెలియపర్చడమయినది యేలం తేది ముందు క్రితికోర్టు తెలియపర్చబడును.

ఇట్లు,

8-8-20

కొల్లేపర అచ్చయ్య

పుడత్తు వెంకటేశ్వర

(2180)

తాడేపల్లి గూడెం.

విలేజీ ఆఫీసర్ల జీతములు

అ. తిరుపతిరాజుగారు, ఎస్. రఘునాథ అయ్యంగారును నిటులు వ్రాయుచున్నారు:

12-8-20 నం॥రము లేవీ సామంతుల 8 గంటలకు విలేజీ ఆఫీసర్ల జీతము ౧౯౪౬ గాన చెప్పి పురి నెంబరులో కొటలో అనర్బల్ సి. జి. బూడ్ మాంటరు దొరవారిని సందర్శించి ఆంధ్రప్రదేశ్ విలేజీ ఆఫీసర్ల తరపున జీతముల వృద్ధి విషయమైన దిక్కులేమన, దాఖలుచేసి. దక్షిణప్రదేశ్ నండి యన్. రఘునాథ అయ్యంగారు కచ్చియుండిరి. బూడు మాంటరుగారికి రఘునాథ అయ్యంగారు తిరుపతిరాజుగారి అడిగిన క్షేత్రలకును అందుపై వీరు చెప్పిన జవాబులకు కచ్చి మా జేసి చెప్పించుండిరి. సంభాషణ సారాంశము:—

(తక్షి:— జీతము లక్ష్యవిషయమున సంగతులను ఈ కమిటీ మెంబర్లతో చెప్పకొంటిరా.

జవాబు:— కమిటీ మెంబర్లు వారితో వి. క. రామనాథాచారి కంయిరాలలో మనవి చేసుకొంటిమి.

(తక్షి:— అందుపైని వారు ఏమి చెప్పిరి.

జ:— కరణములకు రు 15-0-0 లగాయును 20-0-0 వరకును అజీఫ్టాటు కరణములకు రు 15-0-0 ల చొప్పునను, గ్రామనాథగారి రు 8-0-0 ల చొప్పున సిఫార్సు చేసితి మని చెబుచున్నది.

(తక్షి:— కమిటీ మెంబర్ల రిపోర్టు ప్రకారము (వెసి డెన్సి మెంబర్లను ఎంత మొత్తం జాస్తి అగునో చెప్పగలరా ?

జ:— సుమారు రు 80,00,000 మాపుదిలకుల జరకు అగును.

(తక్షి:— కమిటీ వారు తేటాకుగరించి యేమి చెప్పిరి ? ఇందుకు మీ కోరిక ఎంత

జ:— కరణములకు సాలు 1-కి రు 10-0-0 చొప్పునను మామసభలకు కూడా తేటాకు రు 10-0-0 చొప్పున సిఫార్సు చేసితి మని గాని సాలు 1 కి యేవరేదీని మూడు మామముల తాలూకా ఆఫీసుకు కచ్చియ పోవుతుండుట కట స్త్రీయయం దనుగాన యీ మొత్తం చాలదు.

(తక్షి:— కమిటీ వారు యేర్పరచిన జీతములు చాలవా ? ఎంత జీతములు కావలయు ననియెదరు.

జ:— అభయకరణమునకు నెల 1 కి రు 80-0-0 చొప్పునను, మామసభలకు నెల 1 కి రు 20-0-0, గ్రామనాథగారి రు 10-0-0 చొప్పునను కచ్చి యిచ్చుచేతని యిచ్చుచే స్థితిగతులను బట్టి కుటుంబజీతము జరకు నేర దని చెప్పిరి.

(తక్షి:— మీరు కోరిక ప్రతిగ్రామమునకు ఏవరేదీ ఎంత ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఉండవలెను ?

జ:— ఒక కరణము, మామసభ నలుగురు గ్రామనాథులు వుండవలెను.

(తక్షి:— మీరు కోరిక ప్రకారము జీతము హెచ్చుచేసిన యెడల (వెసి డెన్సి మెంబర్లను యేర్పరచి పుచ్చి యేబది అయిదు నెల గ్రామములకు నెల 1 కి యొక మొత్తము జాస్తి అగునో తెక్క చేసి చెప్పగలరా అని కాగితము చేతి కిచ్చిరి.

జ:— ఒక గ్రామమునకు నెల 1 కి ఏవరేదీ తేటామాద కలుపుకని రు 100-0-0. అవుతుంది యేబది అయిదు నెల గ్రామములకు మొత్తం నెల 1 కి యేబది అయిదు నెలకు రూ సాయము అగును. మునుపటికంటె సుమారు 40 లక్షలు రూ సాయము జాస్తి అగును.

(తక్షి:— యీ మొత్తం ఏవంతులోనుండి తీసియిచ్చుచి యెదరు.

జ:— మేము చెప్పినట్లని నీ చేమి యులేదు. తనాకీలు దార్లకు, డిప్యూటీ కలెక్టర్లు యెవలగువారికిని కక్కిన డిప్యూటీ మెంబరులకి ఏలాగున యిచ్చుచున్నారో ఆ లాగున నీ మా కష్టములను చూచి జీతములను జాస్తి చేయించవలసివది.

(తక్షి:— విలేజీ నిన్ను రు 1 కి రు 0-0-6 చొప్పున అయినా రయితులమీద డిమోడు చేయటకు ఆప్త పాత్రను చేసిట్టు మే ఒక్కొక్కయెదరా ?

జ:— ఆలా ఏమిలేదు. రయితుల తగాయిదా కచ్చి తిరును.

ఇవిగాక యింకా కొన్ని ప్రశ్నలు అడగబడినవి. డిప్యూటీ కలెక్టర్ యాకత్తు దొరవారి యెగుట చదువబడినది. ఆఖరాన కెక్లెటి గారు కమిటీ వారి సిఫార్సు దాఖలు జీతములు బహుశ్యుతగా మార్చుననియు ఆ ప్రకారం పొప్పుచున్నయెడల తక్షి నాథారాజుకు దబ్బుచాలక గ్రామనాథులకు సీసఫలి

లో ఉండవలసివచ్చుననియు మీరాజే వార్డుకును మామంటులకును పోషించు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారి యంత యెప్పు దనియు న్యాయమును విచారణచేసి జీతముల స్కేలుల నేర్పరచవలయునని దొరవారితో బహువిధముల మద్యనిందిరి. అందుపై దొరవారు గ్రామ ఎస్టాబ్లిష్ మెంటులో కొందరి తక్షింపించి యెడల బాగుండు నేమో అనియు, కమిటీ వారి రిపోర్టు కంటె కొంత సమరూపము చేసెన మనియు కమిటీ మెంబర్ల యొక్క వైవరే రిపోర్టు తరుకు చేరినవీయుట ఆ రిపోర్టు ననుసరించియు మీరాజుదాఖలు చేసిన డిప్యూటీ కలెక్టరులను బట్టియు విచారణచేసి ఏమెంబడి కా కచ్చిని రాజుగారి కోర్టు పేర్కొని మెంబర్ల అభిప్రాయముకూడా పుచ్చుకొను ననియు, యీ విచారణ జూరగాఖరువరకు పట్టు ననియు కెక్లెటి తిరుపతి రాజు గారితో జవాబు చెప్పిరి.

యన్. రఘునాథ అయ్యంగారు కూడ దక్షిణప్రదేశ్ తరపున డిప్యూటీ కలెక్టరు దాఖలుచేసి వాకెప్పుచులకు దొరవారి తో మనవిచేసిరి.

కావలెను

25 సంవత్సరము లోపుల బ్రాహ్మణ వికంతు చిన్నది 28 సం॥ బ్రాహ్మణ కుమారులకు వివాహమునకై కావలెను. (2114) ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారు బెజవాడలో ఈ నెల 20 వ తేది

శనివారము రాత్రి 9-30 గంటకు

సా వి త్రి నాటకమును ప్రదర్శించును.

తేటవివరం:— రు. 2, 1-8-0, రు. 1, అ. 8, అ. 4. స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థలము 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0. (2131) కె. కృష్ణాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

భూములు వేలము.

తెనాలి తాలూకా వాదికంపాడులో నె 680 రులకు 6-56, నె 698 రులకు 12-76 నె 694 రులకు 18-50, కొల్లూరు గ్రామంలో నె 647 రులకు 8-88 జుమలా య 86-70 ట్టు భూమియందలి జిరాయితి హక్కును కోర్టువారి ఆర్డరు ప్రకారం క్రి బుచ్చయ్యపేట శ్రీ సీతారామస్వామి వారి భర్త కర్తము, యీ నెల 20 తేది 10 గంటలకు మొదలు కొల్లూరు గ్రామములో కొలకొర్టు మాన్యుప్రకారం వేలం చేయెదరు. శ్రీ స్వామివారికి సామియా నె 1 కి రు 2-8-0 చొప్పున కచ్చి చెల్లింపవలెను. తీరువుకనై రాయకరపత్తులన్ని యా రహితు చెల్లించు కొనవలెను.

ఇట్లు

బాదరు. } వెమురి వెంకటసుబ్బారావు,
10-8-20 } ఉన్నవ సుబ్బయ్యచౌదరి,
కర్త శ్రీ రాములు నాయుడు.
(2125) భర్త కర్తము.

ప్రకటన.

కృష్ణాజిల్లా, కృష్ణా యాస్టర్ల డెల్టా భాగములో, కోడల్, యిరవలకు సామానులు నష్టముచేయుటకున్న (2) బెజవాడ, యెల్లూరు దివిజకులలో మిట్టకోడల్ కులలో అన్నపము చేయుటకున్న, మరియు (3) యీ జిల్లాలో గోదారి కెస్టర్ల, కృష్ణా యాస్టర్ల భాగములలో సామానుల నష్టము యిరవలకు చేయుటకున్న కృష్ణాజిల్లా లోగల సంగమ యిరవలకు గారివల్ల 1930 వ సం॥ ఏప్రిల్ 1-క తేది సామంతుల 4 గంటలవరకు బందలలో బెండల్ల దాఖలుచేసి కొనబడునని యిందుములముగా కెక్లెటి తక్షి జేయవలెను. పూర్తి అయిన వివరములను తెలుగుకొన గోరువారు లోకలు ఫండు యింజనీరు గారికి వ్రాసుకొనియెడల అచ్చుచేసిన బెండరు సమాచారతోనున్న, నోటీసుతోనున్న తగు వివరములను బడయగలరు. (2129)

టి. కె. టి. వీరరావు నాచారియర్.

వి. ఏ. యె. సి. యె.

డిస్ట్రిక్టు జడ్జ్ యింజనీయరు, కృష్ణా.

పరిశ్రామిక విషయములు.

కూలి, గింజలు, పోకలు.

ప్రతిదినము పనిచేయుచున్న కాలమున కింతయేకవలన కూలివాండ్రు ఆరోగ్యము పాగుపడుననియు, క్రమముగా వచ్చి పనిచేయుటకు వీలగుననియు, బొంబాయి యంత్రకాలాధికారిల సంఘమువారు అంగీకరించుచున్నారు. కాని యటులు చేసిన యెడల జపానువంటి దేశములతో పోటీగా పనిచేయుట యుద్ధభయము. అక్కడ రోజునకు రెండుసార్లు పనివాండ్లను మార్చి 22½ గంటలు పనిచేయించుచున్నాడు. ఈ ప్రకారము బొంబాయిలో కూడ చేయుటకు జపాన్ దేశము నివాస స్థానములను సుదూరమునకు వేసి, అదిగాక ప్రస్తుతపు మారక ప్రభుత్వము బట్టి, ఖమ్మలను మోగించుటవలన ధరించువాడ పేరి గింజలు పోకలు వీలగునని ప్రకటించినది. ఇంతయు కలుగును. ఈ కారణములనుబట్టి చీనా, జపాను దేశములు కూడ వాషింగ్టన్ ఒగ్గరమునందలి కార్యకర్తలయందు చేరి, పనిచేయుకాలమును కింతయేక కాని, హిందూదేశమునందలి యంత్రకాల లిమియమున చేయగలిగినది యుండదు. ఇతర దేశములన్నియు చేసినను, అంత్రకాలలో పనిచేయవలసిన కాలము మన దేశమున పదిగంటలకును నుండవలసియున్నదని చెప్పుచున్నాడు. మరకపు సంబంధమున కింతయేకవలన మాట నిశ్చయము. కాని, పనిచేయవలసిన కాలమును కింతయేక మాత్రమున నుత్పత్తికూడ కింతయేక పనిలేదు. పాశ్చాత్య దేశములందు యాది తక్కువలను చతురక కొనియూ, మంచి యంత్రములను బెట్టి యాత్మప్రతి వృద్ధిచేసియు, రవాణాఖర్చులను కింతయేక యా తని వృద్ధిచేయుచున్నాడు. ఈవృద్ధిని వృద్ధి చేసి ధరల ను కూడ కింతయేక గలుగుచున్నాడు. పాశ్చాత్య దేశములందు కూలి వాండ్రు గల్గించుటయున్నది. యిహాయామెన్నియు మన దేశమున లేవు. వారల కింతయేకవలన కూలిలో కాలగ్రంథం కింతయేక నిచ్చుట నియమములేదు. ఇన్ని సదుపాయములను బెట్టుకొనియు మన యంత్రకాలము విదేశముల వానితో సరిగా పోటీలేదు లేకపోవుట విచారమున కలగజేయుచున్నది.

* * * * *

ప్రపంచమునందలి యే దేశమున హిందూదేశమునకంటె చురుకు గింజలు పండించుటలేదు. ఈ గింజలన్నియు పరిశ్రమలకు విశేషముగా వినియోగపడుచున్నవి. ఆఫ్రికావడ ముడి తీరమున చురుకు గింజలు విశేషముగ గలవు. కాని, యందు కొబ్బరియా, కేలునెనగలను మాత్రమే చుట్టవై నది. హిందూదేశమున సంకల్పమునకు రి కొట్ట నకునుల విలువగల 50 లక్షల టన్నుల గింజలు కండుచున్న సంకల్పిని బట్టి, యీ పంటయొక్క ప్రాముఖ్యమున ప్రహేళికచున్నది. 1918-14 సంవత్సరమున మనదేశమునందలి 1 కోటి 70 లక్షల నరకుల విలువగల 18 లక్షల టన్నుల గింజలు ఎగుమతి కాబడినవి. దీనికి జరగా, 4 లక్షల పానుల ఖరీదుగల 82,50,000 నేలల చురుకు యెగుమతి కాబడినది. రెండులక్షల టన్నుల తిక్కలను పండి పరదేశములకు పోయినది. ఇటులు యాది తక్కువలను నెగుమతిచేయుట దేశమునకు హితమే, అహితమే, చురుకులు యోజింపవలసియున్నాడు. యాదిపదార్థము లుగాని, వలెయే పదార్థములను గాని ఎగుమతి చేయుటలో దోష మేమియులేదు. తమ తరగతియందు వినియోగింపగా మిగులు కచ్చుల సంకల్ప విక్రయము చేయుచున్నాడు. మనకు తక్కువలను లేవు గనుక, యాదిపదార్థములను, భోజనపదార్థములను విక్రయించి వానికి బదులుగా తయారు కాబడిన పోషకస్తువులను పుచ్చుకొనుచున్నాడు. ఇచ్చట మనదేశములోనే ప్రజలు తగినంత ఆహారము లేక గింజలను లాడుచుండ, భోజన పదార్థములకు బదులు పోషకస్తువులను పుచ్చుకొని, యితరులకు పోషింపవలసిన జరూరేమొ చదువులే యోచన చేసికొనగలరు.

* * * * *

మన రాజధానియందు పోషకస్తు సామాన్యముగా 250 కామలకుండి 800 కామలకును కాయన. బర్మాదేశమునం దుంకన కాపు అధికము. ఈ పట్టు సాధారణముగ సమద్ర తీరాంతరమునందలి చెమ్మనేలలలో వెలుగును పోకలను అనేక విధములుగా తయారుచేయుదురు. ఒకప్పుడు కాయల నెండలో యొండబెట్టి విక్రయించును. వలెయేకపును కండక పూర్వమే కాయలనుకొని, ఉడకబెట్టి, యాక్కలగాకొని అమ్ముదురు. మనదేశపు దిగుమతి పన్నుప్రకారము అటువిధములగు పోకలగుంపు. 1918-19 సంవత్సరపు లెక్కలప్రకారము మన దేశమున 8,62,419 పానుల యెగుమతి పోక లెగుమతియై 14,25,67,688 పానుల నరకు దిగుమతియైనది. ఏదో, నేలలు, మారిమన, ఆఫ్రికావడ ముట్టితరచు, ఫిజీలకులు మున్నగుస్థలములకు మనపోక లెగుమతిచేయ బడుచున్నది. ఇతరుల యగుమతులకు గావలసినవి. సింహళము, జావా, చీనా, సింగపూరు వెజుంగు మలాళా,

కనీసపు కూలి

iii

మనకు నెట్లు రాష్ట్రమునందు తుంచెలను చేయువారి కూలిని నిర్ణయించుటకై ఏర్పాటుచున్న కనీసపు కూలిని గూర్చి విచారించుచు, గదికి, భోజనమునకు, కత్తెలు లకు, ట్రామాబండికి, చిల్లర ఖర్చులకు మాత్రమే కాక, చాకలికి, కేవలమునకు, వార్తాప్రతికలకు, సంకల్పమునం దొక వారమురోజులు కొంతకొంత, రెండు వారముల కొకసారి బొమ్మల ప్రదర్శనమునకు, రెండు నెలల కొక వారమునకు నాటకమునకు, ఖమ్మలను చేర్చి మొత్తమున వారమునకు రి దాలర్ 2½ నెట్లయిన గావలసియున్నదని ముదింపుచేసిరి. ఈ ముదింపునందు కాబడినది నిలవజేయు మార్గ మేమియు గల్గించబడలేదు. భీమాను చేర్చు లేదు. వైద్య సహాయము నీ కనుక్కయమునకు కట్టలేదు. ఇట్టి సంకల్పమునందు వీర నిర్ణయము చేసిన మొత్తము సరియైనదని చెప్పుకాలము. ఈకూలి ఒంటరిగా జీవించువారలకు నిర్ణయించబడినది కాని సమష్టిగా జీవించువారలకు గాదు. సమష్టికుటుంబములందు సాధారణముగా ఖర్చులవలనను వ్రాసియుంచు. ఇక నరకులతో గలిసియుండువారు తమకంత ఖమ్మలను అనుచున్నో యెగుగరు. ఇట్టి సంకల్పములందు, బంధువులతో గలిసియుండు స్త్రీలఖమ్మల నిర్ణయము చేయునపుడు ఇంటి యాదై సామాను, దీపము, తల్లిగాని బంధువులుగాని చేయు సేవ, యింకను తదితర సంబంధములకు ఖమ్మలు వీని నెల్ల గట్టుకొనవలసి యుండును. ఒంటరిగా నుండు వారి దాని కన్నుల బంధువులతో నివసించు వారి వ్యయము సామాన్య లక్షణాలకు తక్కువగాదు. స్వంత ఖమ్మలందలకును సమానము. ఒంటరిగా జీవించువారి యాదాయము తగ్గిన కష్టము లొక్కరే యనుభవింతురు. ఇక, కుటుంబముతో నుండువారి యాదాయము తగ్గిన, సంపాదన కష్టపడవలసి వచ్చును. ఇందువలన కుటుంబముతో నుండు వారి కట్టిబాధను కలగకుండ చూడవలసియున్నది. కుటుంబము చీలి యొక్కడ కొందఱును, అక్కడ కొందఱును, నుండు సంకల్పములందు కుటుంబమున కంతకును గాక ఒంటరికే కూలిని నిర్ణయము చేయుటచేత కష్టములు కలగక తప్పదు. నలుగురుచేరి జీవించునపుడు అదైకలిసి రాకచ్చునగాని తదితర వ్యయములందు కలుగు లాభము మిక్కిలి కొద్ది. ఈ కొద్దిలాభమునకు గాను తవలసిన క్రమ మాత్రము అధికము.

ఏకభక్తిచేయునను కానిందు అందు పనిచేయువారికి సరియగు వేతనము నియ్యవచ్చు దని లాభమేమి? ఇట్టి పరిశ్రమలందు కారీర మునదిక దొర్చులకు కలగకుండ జీవించుటకు గావలసిన సామ్యు నెరిచుచున్నాడు? పనివాండ్రుకు సరిగా ఇయ్యవలసినదానికిని పరిమాణమునకును గల వ్యత్యాసపుసామ్యు నాగు మార్గముల పూర్తి కావలసియుండును.

- (1) తోటల ధర్మములనుండి
- (2) క్రమశిక్షణచేయునుండి
- (3) సరియగు వేతనముల నిచ్చు పరిశ్రమలనుండి. అసగా, కుటుంబములోని యొకరి యాదాయము వారి పోషణమునకై చాలనపుడు తదితరుల సంపాదనమునందలి పోషణము జరుగువలసియుండును. సరియగు వేతనముల నియ్యకాలని పరిశ్రమను, సరియగు వేతనముల నిచ్చు తక్కువ పోషించుచున్నదని యర్థము.
- (4) పనిచేయువారి యొక్కయే కారీర, మునదిక సహాయమునండి.

అసగా, వైస వివరించిన మూడు మార్గములలో నేటియొ యొకదాని నుండి వచ్చుచు పూర్తి కావలెను పనివారే తక్కువ మొత్తమునకు పనిచేయవలసి యుండును. సరియగు వేతనమును సంఘముయొక్కయు, దేశము యొక్కయు, లాభమునకై యయ్యవలసి యున్నది. కనీసపు కూలి నిర్ణయములకు యజమాని సరియగు పనివాండ్రునే నియమించుచు తక్కువ వేతనములకు తెలివి తక్కువ వారిని నియమించు దుర్భాషము తొలగును. కనీసపు కూలివలన నుద్యోగములకు వచ్చువారిలో పోటీ నెక్కువ. యజమాని స్వేచ్ఛానుసరణమునకును భంగములేదు. వేతనమునకు బదులు పనివాని తెలివితేటలును, విలువయు, ప్రాముఖ్యము రహించును. కనీసపు కూలియొక్క యజమానమునకు చచ్చించుచు సభ వారిటులు చెప్పిరి.

- (1) ఒక తరగతివలె పనిచేయు ప్రతివానిని సరియగు నుండి తప్పుచున్నది. మనదేశపు సరియ బొంబాయి, నాగపట్టణము తుత్తుకొడి, కలకత్తారేవున నుండి యెగుమతి చేయబడుచున్నది. కలకత్తాలో బజారు మలుగుప్రకారము వేరములు జరుగును. అసగా, ఒక్కొక్కరినూ రెండుమలుగుల బంధువుండును. బొంబాయిలో 2 బొంబాయి మలుగుల బంధువుగల వుట్టింతున వేరము జరుగును. వైస వివరించిన లెక్కలను బట్టి పోకతోటల విస్తీర్ణమున కుంక యనకాకమున్నదో తెలియగలదు.

వేతన మెచ్చట లభించినా అచట నిష్కారముగా కొంత లాభమును యజమాని పొందును. ఇది యొక్కమగు పనికాదు.

(2) పనివారిలో సరియగు వేతనము నెరవ పుచ్చుకొని చేయవలసిన పనిచేయక, వారు నిష్కారముగా కొంత లాభమును పొందుదును. ఇది యొక్కమగు పనికాదు.

పురుషులకు కనీసపు కూలిని నిర్ణయము చేయునపుడు, ఒక పనిచేయువానికి మాత్రమే కాక, అతనికిని అతని భార్యకున, పోషణము గానించుకొనవలసి శిశువులను సరిపోవునది గనుండ తలయును. ప్రాప్తే న గుమాస్తా లు ఈవిషయమును చర్చించుచు “ఇంగ్లాండు దేశమున సామాన్యపు వ్యవసాయపు కూలియు లేదా బట్టిలో మోగించు చేయువాడును అతనికుటుంబమును ఆరోగ్యవంతముగ జీవించుటకై చూడవలెనని కాలుగలము వెట్టుగడలను గల గృహమున, వెచ్చదనమున కలగజేయ వత్తుములును, పరిశుభ్రమగు వాహనములను, తగినంత భాగ్యులల హారమున, కొద్దిగ మాంసము, పూస, తేయాదను, పిల్లలకువద్యము, కుటుంబమునకు విద్యయును అనవలయును. మలేయు, గృహిణి గృహకృత్యములను, శిశుపాషణమును సరిగా నిర్వహించుటకు వ్యవధికలి యుండవలయును. ఇవన్నియుగాక, సారాము, పాగాలు కొంతకొంతలు. కుర్చులు యెక్కువగాడ నవలయు. ఇట్టి దుస్తులనిమిత్తమై తిదితర సౌఖ్యములను సహించు గోల్పోవుచున్నాడనుక వీనిని విధిగా కలిగియుండవలయును” అని చెప్పి యున్నాడు. తిదితర సౌఖ్యమునకు గావలసిన సదుపాయములను, ప్రత్యేక గృహములను, కలిగియుండుటకును వివాహము చేసికొని నుభించుటకును, వ్యాధి, వృద్ధాప్యము, పనిలో ఆపద కలుగునపుడు భీమాచేసికొనుటకును, సారస్వతము విశ్రాంతి విజ్ఞానములతో అనందమును కొంత అనుభవించుటకును, నీ కనీసపు వేతనము చాతియుండవలయునని వేవాన నుడిచియున్నాడు. సంఘమునం దెరిపించుట వారు యొక్కమగు నిర్వహించుటకై కార్యముల కెల్లవలయును. సదుపాయములను సమకూర్చుటయంత సంఘమున కలగజేసి దీని గాని ను, లియాట్రిన్ వెట్టుగా రును, వ్రాసుచున్నాడు. కా యొక్క మును చే జీవించువాడు గృహము కలిగి యుండుటకును, సంసారి యగుటకును, స్వాభివృద్ధిని గాంచుటకును, సంఘముయొక్క ప్రభుత్వమునందలి యాతని సౌఖ్యమునకు గావలసిన సామ్యును, కారీర, మునదికాభివృద్ధికి గావలసిన విశ్రాంతి పొందుటకును, సాంకేత్యభాషమున కింక జేయుటకును అన్వేషకలిగి యున్నాడని ప్రాప్తే ర వేటకావాక్యముచున్నాడు. ఈ కాగో విశ్వవిద్యాలయమున సాంఘిక కాస్త్ర విద్యాసంఘముగ నన్న అభివృద్ధి. దెలియు. స్కూల్ గారు కొన్ని యెండ్ర గ్రంథములను బ్రాసెరి:—“అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములందు సంకల్పమునకు వేయి దాలర్లకు తక్కువ వేతనముతో నెరవను జీవించవలెను. కుటుంబములు కా నేరకు. మనవ్యయ సామాన్యముగా అనుభవించవలసి సౌఖ్యములను బడచలేరు. ఏదియొ ఒక నిర్ణయము ప్రకారము వేతనముల వేర్పాటుచేయవలయును. కేయి దార్లకు తక్కువగా నెరవేరి ఇయ్యగూడదు. ఇంతమాత్రమే సరిగినది యెడలను సుఖముగా జీవించవలెను. పిల్లలకు చదువు చెప్పించుకొనలేరు. కుటుంబమును సరిగా పోషించ నేరకు. అమెరికాదేశపు ప్రెసిడెంటుగారి వేతనము 50 వేల దాలర్లన్న నెరవేరి అధికముగా నియ్యవలసినవనిలేదు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల కాగ్నిక సభ వారిచే ప్రయోగించిన ఆరకు, ఏదన సాంకల్పిక కృత్రాంతములను వాచియెడల ప్రాప్తే ర స్కూల్ గారు చెప్పిన మొత్తము అధికము కావలెను. స్త్రీలకు, యుక్తవయస్సురాని పిల్లలను కూలిచేయించుట మానవయదుల వై మొత్తమునందు కృత్యా ను కలకడదు.

ఆ. నారాయణరావు.

Calicut News.

CALICUT, March 15.
A Calicut message states:—Khan Bahadur P.A. Annoo Sahib, Sub-Divisional Magistrate, has ordered process to be issued against 9 of the accused in the Town Hall rioting case Mr. Kutisankara Pannikar, Town Circle, Police Inspector, the first accused is the one excluded from the order.
His Highness the Maharaja of Nawanagar has intimated that he proposes to waive the recovery of the sum of Rupees 110218/8 due to the state, by the government of India on account of the expenditure incurred by the Darbar during the war on State Imperial Service troops over and above the ordinary peace charges. His Highness desires this amount to be credited to the following war funds: (1) Silver wedding fund raised by Her Excellency Lady Chelmsford to commemorate the silver wedding of their Imperial Majesties, Rs. 75000/- (2) The Imperial Indian Relief fund Rs- 35218/8/.

విదేశాంత వార్తలు

(రూటర్స్ - వీట్స్)

బ్రిటీషు సైన్యము.

లండన్, మార్చి 9:—బ్రిటీషు సైన్యము దేశమును తాత్కాలికముగా రాక్షసభయముగా మార్చిన రిపోర్టులు, దాని కొత్తకొనివచ్చిన శక్తిని చూపించుచున్నది, 10 నీయరు దళములను భారతమున రాక్షసభయముగా మార్చిన రిపోర్టులు అధికముగా తెలియజేసి.

మిత్రమండలి యిచ్చిన బిరుదులు.

లండన్, మార్చి 9:—జనరల్ ఆల్ఫ్రెడ్ గారి పాదాత్ రాజుగారు యొక్క బిరుదులు చేర్చి.

సేక్రెడ్ బ్రెవర్, రెండవరంగుల బిరుదులు లెఫ్టినెంట్ కల్బర్ ౪౯ ఎ. డబ్ల్యూ. వాల్సగారికి జపాను వక్రవర్తి యిచ్చి.

లండన్, మార్చి 12:—అధికారపు చట్టములకుందా మిషన్ కన్వీనర్ల విభాగము వక్రవర్తిలకు కొంతమంది నష్టమును సందాని కొన్నిసార్లు తరుపు నిచ్చి. దూర సంతి ఖరీదు 10 పెన్సన్ల అధికమైనది విచారించుట కివ్వబడింది విధియై యిస్తున్నదిగాని వీర వ్రాసి.

భారతీయుల యాందోళన మెక్కుడగుట

లండన్, మార్చి 19:—భారతీయుల యాందోళన నేటి రాత్రి లగా యెక్కువగా ఉన్నది. తుమ్మలగూర్చి భారతీయులు చేయు ఆందోళనల నెక్కువ చెప్పబడినది. ఫ్రీలిబరల వారును, కార్మికవర్గమువారు వాదన తుమ్మలకు విరద్ధముగా వ్రాశారు. ఆర్మీయూ వాత్సలవలన వారికి తుమ్మల వైశ్యము అగియును కన్పించుచున్నది.

రష్యాలో వక్రము

లండన్, మార్చి 9:—(జేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్) వక్రము సంఘపు రష్యాభివృద్ధి, రష్యా, బ్రిటీషుసంఘము చేసిన తీర్మానముల వాదించి. రష్యావత్సరము చట్టమును వక్రమును విస్తరించుటకు వక్రము స్వాధీనము చేసికొనుటకు వీలు లేదని నిర్ణయించి.

సంధి

అమెరికనుల ప్రత్యేకములు

లండన్, మార్చి 10:—వాషింగ్టన్:—వాటిసమితి లో వాటిచేయుటకు సమానపునాతులను సంబంధించి ప్రత్యేకముగా నెలకొల్పబడ్డ లంగ్ కరించి.

లండన్, మార్చి 11:—తెలిసిన వీధులలో ముగ్గురు మిత్ర మండలి అధికారులను బ్రిటీషు విచారణ ప్రారంభించగా అనేకులు రెడరించుట.

ఒక కార్మికమండలి రాజీ నివృత్తి

లండన్, మార్చి 15:—కార్మికమండలి వక్రములకు ఒక మెంటు కార్మిక రాజీనిచ్చి. వారికి జబ్బుచేయుటయే దీనికి కారణము. ఇక ఒక కార్మికమండలి మిగిలియున్నది.

బర్మాండుగాని అల్లరి

లండన్, మార్చి 15:—దక్షిణ యూనియన్లు శ్వరాజ్యములైన విరద్ధభావము వాదనయిస్తున్నది. కొర్రామనుంచి ఎన్నిమీట బోవుమొలు రయిలు బలవంతముగా వాదన.

అనేక సంవత్సరముల దక్షిణ భారత ప్రీమెన్ గారి క్రొత్తవలన తేలుచున్నది. హాగ్స్టన్ బారన్సు యెడరించి. సార్వభౌమము వానిభాగ్యమును, 5 గురు పిల్లలకును బాంబుల బ్లూతగిలెను. బల్లివోర్ని పోలీసువారకున్నాడే నెడరించి. సార్వభౌమము గట్టిగా గాములు తగిలెను.

లండన్, మార్చి 15:—ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనములో గల సంచలములను 5,24,000 మూల యిస్తున్నది. 8,46,000 సంధి ప్రభుత్వము అలవక పెట్టకూడదని చెప్పి.

తుర్కీ మంత్రివర్గము

లండన్, మార్చి 15:—కొస్టాంటినోపులు.—సాతీ పాపాగారు భార్యను మంత్రివర్గమునటి దొంగమంత్రివర్గమును కూర్చి.

పోలుల జయము.

ముఖ్యమంత్రి పట్టుకొని.

బాల్కన్స్, లిథునియా, రుమేనియా సైన్యములను పోలుల వీగ్ గొట్టి రిపోర్టు, పట్టుకొనిన చేయబడినది. 47 వ ఉద్యోగము అగ్ని రిపోర్టు, ముఖ్యమైన యింకావారి పోవు కొన్ని పట్టుకొనినది వార్తాకర్తలకు తెలియచున్నది.

మోగియున్న రాష్ట్ర సరిహద్దులు

సంధిలో చెప్పబడినది. యెంకలయ సరిహద్దు, మోగియున్న రాష్ట్ర సరిహద్దులను తీవ్రగా వాదించి. తన పోలీసులను సుప్రీం కోర్టు నిర్ణయించినట్లు తెలుపు (కామర్సు) ది.

సామ్రాజ్య మంతలు వాయువార్త

లుంచుటకు ప్రయత్నములు.

లండన్, మార్చి 10:—సామ్రాజ్య మంతలు వాయువార్తలుంచుటకు మోగినికంపెనీవారు సుస్థిరముగా ఉన్నది. ప్రభుత్వంగీకారమునకై వేచియున్నారు. 70 వేల పనికాండను. లాభములలో నూటికి పాతికవరకు టుంకు వ్యవస్థ ప్రభుత్వముల కిచ్చుటకు కంపెనీవారు నిర్ణయించి. 80 సంవత్సరములైనవియు వాని ప్రభుత్వమువారు తీసికొన గలరు.

బ్రిటన్ వ్యయము.

లండన్, మార్చి 18:—1920-21 సంవత్సరములో బ్రిటన్ 1,187,000,000 పాన్డు ఖర్చుకాబోవునని అంచనాల మూలమున తేలుచున్నది. అందులో నిధిలు సర్వము ఉద్యోగుల జీతములకు 557,000,000 పాన్డు ఖర్చుకాగలరు. ఇంకా, 400,000,000 పాన్డు బ్రిటన్లను అభివృద్ధి చేయుటకు, 125,000,000 పాన్డు సైన్యమునకు, 84,000,000 పాన్డు వాతావరణమునకు, 21,000,000 పాన్డు వాయువీకరణము ఖర్చును.

తుర్కీ ప్రభుత్వము

కొస్టాంటినోపులులో లేను.

లండన్, మార్చి 18:—నిజముగా, తుర్కీ ప్రభుత్వ మిప్పుడు కొస్టాంటినోపులులో లేనదియు, అంగ్లా లే. వీకాన్ వద్ద ఉన్నదనియు, ముస్తఫాకేమల్ గారు గూర్చి మందుగ విచారించి, యెటెహ్కర్మైన మిత్రమండలి చేయబడుననియు వారెల్ల ఒక్కొక్కరుగా తెలుపు (కామర్సు) ది.

మెసపొటేమియా వార్తలు.—1919 వ సంధి జనరల్ లగాయతు మెసపొటేమియాలో జరిగిన సంఘటనలను సవరించు 12 తేదీని సర్ జి. మెక్ కెన్ గారు వ్రాసిన లేఖవ్యాసా తెలుపుచున్నది. మెజర్ జనరల్ జి. ప్రేమగారికి సరి వార్త పోగాయతులలో అత్యధము విస్తారము ఉండుటచే, వాడు మెక్ మహమ్మదు తిరుగుబాటును అణచగలిగి. మెజర్ జనరల్ కేసెన్ గారు తెలిపి తేలులవలన మధ్యబిర్లిస్ లో జనులు కలిగెను. మొత్తమువై వాయువీకరణ మిచ్చిన సహాయము వేరే వాఘంప సవరించులేను.

ఫ్రెంచివారి వ్యవహారములు

పారిస్, మార్చి 12:—1920 సంధిలో ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము అయిన మెక్ కెన్ గారు వాదనను వీట్స్ నివర్తించి యిచ్చుచు. ఇండెరట్ పాల్లలకు 794,044,800 (పాన్డు) వర్తింతు. కార్మికసంఘములు (ప్రీమెన్ యూనియన్లు) కొంత యెంకాకొనవచ్చునని బిల్లుకొటి ప్రజాశ్రుతినిధియు లా మోచించి. ఎటెహ్కర్ వారు గెరల్ వాక్ మై అధికారిగల గల బిల్లుకొటి మోచును. పోరాడుట కియ్యకొనని సైనికులు నగ్న ప్రభుత్వమునకు కట్టుబడిన వారు మౌర్యము యీ అధికారిగల వలన క్షమించుచును. పనిత్రు స్థలములకు వరాను రాక్షసభావము తుంపుట వై యొకటియు ప్రవేశపెట్టి యిచ్చు.

కాలిఫ్ వ్యవహారము

డిల్లీనభ.

14 వ తేదీని డిల్లీలో పావజనసభ ౪౮౧ కాలిఫ్ వ్యవహారమును మోచించి తీర్మానించి. మహాసభాసభాద కామగారు సభాధిపత్యము వహించి. సభాధిపత్యము వాటి అబ్దుల్ హాక్ గారు విడరించి. కలకత్తాసభలో జరిగిన తీర్మానములను మోచించుట సభాధిపత్యము. ప్రస్తుతపుస్థితివారు విమర్శించి తన తాతమ్యమునుబట్టి తుమ్మల వ్యవహారమును పరిష్కరించుని రాజనీతియు లభించుచున్న ముండినను ఇంగ్లండు నుండి ఇటీవల వారిచ్చిన వక్రములను చాలమంది రాజ్య వేర్తిలు తన తాతమ్యమును పాటించుచున్నట్లు వ్యక్తము చేయుచుండెనని వారు నడిచి. అందువలన అంగ్లేయుల మాటలు అంగల నమ్మకము లేకును. మహావ్యక్తిగారు సభాప్రకారము కంటే వేమార్తాంతరము గొంతువంకవరకును వ్యవహారము వివరించెనని అభ్యుక్తులు అభ్యుక్తి. మహమ్మదీయులు తేలిచుచున్న వారి వాదనలకు వారు ఖండించి హిందువులు మహమ్మదీయులు వివరములలో నుండుటలను ప్రస్తుతపు కచ్చినుండి తొలకుటకు వీలుకలుగునని నడిచి. వా రెడరించి మహమ్మదీయుల యెంకాకొనెనని లేన వక్రము తొలకుట దొడగెను. తుమ్మలకు వ్యతిరేకముగా ఇంగ్లండులో జరుగుచున్న అందోళనము ఖండించుచు తీర్మానించి. దానివలన వారి భోగ లే బయలుపడిన. ప్రభావములగానూ చేసిన వాదనలకు వూర్తిగ చెల్లించుటకొంద రద్దుపడుచుండి తుమ్మలకు కనిపించినట్లు ప్రేమ మున్నగు ప్రాంతములనుండి సాగ నంపినయెడల అంగ్లేయులయి అక్రమ ప్రజలకు నమ్మకము పోవును. ప్రస్తుతము నిర్ణయించబడిన సంధి సరళులవలన తుమ్మలసామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము గాకుండ రక్షితము కాదని లోచించుచు. వివరించుచున్న నిర్ణయముచేత మమ్మదీయులకు మనస్తాపము కలిగింపకూడదు. వై తీర్మానమును రాజకరించి భారతమంత్రిని సంపుచు. 19 వ తేదీని దురాజములను కట్టిపెట్టి పనిపాటు జనవంతులకు తీరనించి.

డిల్లీ, మార్చి 18:— ఎస్. ఎస్. వ్యాజ్ఞానియూ అను స్త్రీతరులో స్వస్థకవ్యాధి యందుకుటలను ఆది సమాధి యాత్రకు తగియించెదనకు ప్రతిఘటించుటకు సరించిన వ్యాధి మూలముబట్టి ఆయోద్యోగ తేదీని మాయము వకరి బాంబాయికి (కరూణామయ్యకు) విని సంకించుచున్నాడు. ఆనాడు ఆ స్త్రీ తరు సమాధియాత్రయాగమై యుండెను స్వస్థక బాధ విడిచులే. ఆనాడుకా వివరవ్యాసా (20-వ తేదీ) బాంబాయి చేరవలసియున్నది.

ఆరాధియాభావము “విస్మయకరము” చేత తన ఆలిజానాద్ ఆ పేరతోను బంగాళాభావలోని ప్రకటితములయిన కరికరములు ప్రయరములో నుండగూడదని బంగాళా దొరతనమువారు కాసింది.

రష్యాలో బోల్షివిక్కులు క్రొత్తసైన్యము ముద్రించెదరట. ఆది నూత మొదలు 10 వేల యువకులకును నియంతలకు యుండును. ఆది రష్యాలో చెలామణి కావలసి యుండునట.

ఇంగ్లాండునకు ఇండియాను బంగీలవ్యాసా సరకులను తెప్పించుటకు కాల్యూపేయిల్ ఏర్పాటులను ఏర్పాటుండి చేయెదరు. ఆసంధివలన కిచ్చుకాలములో తగిలించెదరు.

పారిస్, మార్చి 12:—వరాను సైనికులు కచ్చి వ్యాధి యాయులు బ్రిటీషు సైన్యముల వీగ్ గొట్టి.

బాంబాయి 15:—ఈ సంధి 12 వ తేదీ జ. మహమ్మదు తంలివార్త వాదనలకు వారి వింక అంకు స్త్రీయగ్ని సమ్మెకట్టులను పంకు నిలిపించుటే నెలకు ఆలవతుల రూపాయలు తాతాకంపెనీలో నష్టమయ్యెను. కనుక మింతువేసియుండిన తొంద్రెమొలకులు అనూట అంధము. ఆసమ్మెకట్టులనుమై వివారణ చేయుటకు విరక్ అంకు స్త్రీకంపెనీయగ్ని వై రక్తం కివ్వబడ జనదూకుట పోవుచున్నారని తెలియచున్నది.

సామాన్య వార్తలు

సంకమాలు:— నైఋతి ఆఫ్ ఆమెనియూ 2గు మద్రాస్ నిర్దేశించు సంకమాలు తొలగింపబడు నని భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

మెలిఫోను:— మదరాసు, ఉదకమండలములకు నడుచు మెలిఫోను సేవలను ముగియించి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇది త్వరలోనే ఆచరణలోనికి వచ్చును. మూడు నిమిషములు మాత్రమే ఉండు రు. 3-0-0 ఛార్జీ కేటాయించును.

బ్లూబుక్సు:— ప్రకటన సంఘమువారి యొక్కయు, ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు ప్రధాన ప్రకటనలను విమర్శించు కొకకవ్యాయము గ్రంథరూపమున కొంతకాలము ప్రచురించుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

శ్రీరామకృష్ణ ఉదిత వ్రతనమందిరము:— ఇది తండ్రియాయలపేటలో 28, రామానందయ్య వీధిలో మార్చి 1 తేదీన స్థాపితమైనది. 22 వార్తాపత్రికలు వచ్చుచున్నవి. మొత్తము 100 ప్రాముఖ్యముగా వ్రాయుచున్నారు.

యజ్ఞ కరిమత్తురీక్షణ (1920):— శ్రీరామానందయ్య మహాద్వివ సంస్థానమున జరుగు కళ్యాణమున చిత్రాద్రేవ్య సంఘమునకు చేరినవారికి బహుమాన మియ్యబడును. నిత్యం విషయములు తెలిసికొనగోరువారు ఏ. ఆయ్యలయ్యగారు కార్యదర్శి చిత్రాద్రేవ్య విద్యాభివృద్ధి సమాజము వద్దకును లేదా మదరాసు అని ప్రాయశః.

ధర్మసాధన, కాకినాడ:— ఇతర చంద్రాలయములకు ప్రయోజనములకు ఉత్తమములైన ధర్మసాధన ధర్మసాధన రారంభమునండి వెలువడకుండునట్లు ధర్మసాధన పరమేశ్వరుని యాశీర్వాదములతోను ఉదారహృదయుల వితరణములను కృషిచేయుచున్నందున బడసి రావోపు ఏ.పి.ల్ మానము నుండి పుచ్చుకన మొదలగునవి విన్నవించుట కంతయు అనందముగా ఉన్నది. చందాదారులను కదిలించునట్లు కలికాభివృద్ధి దోడ్పడ ప్రార్థనలు— కా. మానమంతరావు, సంపాదకుడు.

మదరాసు బట్టలపర్యటన సంఘము:— ఈ సంఘమువారు మార్చి 18 తేదీ సాయంత్రములలో మద్రాసు బట్టలపర్యటన సంఘము కంపెనీవారి భవనమున సమావేశమై, అధికారములను నొక్క పర్యాయమునకును చేరి ఆదాయపున్న కలెక్టరు విధించుటలకు కలుగు కష్టములను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెననియు, యజ్ఞాభివృద్ధి పన్ను నివృత్తి మునుపటి కొక కవ్యాయము నాలుగు వాయిదాలలో దానిని చెల్లించుట నిధికారము కలిగి యుండవలెననియు, ఇదివరకే వీని నీయకలసినవారు కి మానముల కొకకవ్యాయము దీని నివృత్తి, మొదటి వాయిదాకు ఏప్రిల్ 15 తేదీన చెల్లించవలెననియు, తీర్మానించి ఈ తీర్మానములు మదరాసు గవర్నరుకును, రాజప్రతినిధికిని, ఆదాయపు పన్ను కమిషనరుకును, తంత్రములకుగ బంపబడినవి.

మదరాసు పోలీసు:— నిన్నటి ఉదయమున పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారిని పోలీసు స్టేషనులకు ఈ క్రింది ప్రకటనలు కందిరి:— మదరాసులోను, ఇతరస్థలములలో కాన్స్టేబుల్స్కు జీతమును యెక్కువ చేయునట్లు యొక స్పీషియల్ సర్వేయర్ వ్రతన ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. జీతములను ఏదేని విధమున వర్ధిల్పవచ్చును, వీరికి నిలకడ ఉండు జీత మియ్యబడును. అంతర్యంతర తాత్కాలికముగ జీతములను కృత్రిమముల కొక స్పీషియల్ సర్వేయర్ వ్రతన ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము. పోలీసు ఉద్యోగుల వత్తుమున పోలీసు కాలకు జిండ్లని వారు ప్రభుత్వమువారిలో చెప్పవలయు. కరిగించబడవు. పూర్తిగా పోలీసు ఉద్యోగుల కలయికను సహజముగా చేయు ప్రార్థనలను ఇన్స్పెక్టరు జనరలు, పోలీసు కమిషనరులకు బంపించెదరు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రాచ్యుతిభాండాగారము. ఇచ్చటనున్న లిఖితగ్రంథములకు దగినవారు గృహములకు గొనిపోవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించు చున్నారు. అందులకు క్రింది నియమములను నవరాయ ఉపసరము. (1) ఏ గ్రంథమును భారతదేశమున కావలయు గొనిపోరాదు. (2) ఒక క్రమ మార్గమున్న లిఖితగ్రంథము నకు వీలురాదు. (3) ఒక గ్రంథమునకు ఒకే సార్లు ఒక కవ్యాయము మియ్యరాదు. (4) గ్రంథముని నియమితకాలములో తప్పక నదియు రానిని ముద్రీకముగ నుండు పాఠ్యము వసించెద ననియు ఎరువు కలిగిన వారకు బాండు వ్రాసి యివ్వవలెను. (5) గ్రంథము రాకపోకల ఖర్చును ఎరువు తీసికొను వారే భరించవలెను. (గ్రంథము మిగిల విధిలమైన యెడలను ఇతర కారణముచే నైనను క్యూరేటరు గ్రంథము నెరు వియు నివృత్తిచేయవచ్చును.

కలకత్తా, మార్చి 15:— నిన్నటిదినము కలకత్తాలోనిగిరి. ఎన్. 9 విమానమువారు తప్పకలెండు పారితవార్తా కలికాభివృద్ధి నేడుదయమున ఇట్లనిచెప్పెను. 'నేను కలకత్తా నుండి గత సోమవారము డి. ఎన్. 9 విమానమున చేరిన వారికి ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు 2000 ప్రాంతసామాన్యోద ప్రతిదిన ప్రచారమునకు వారు ఒప్పుకొనవలెన నేనును నానందయు దరు తప్పకలెండు మ్యూంటును ప్రకటింపబడినందున అని తలచివార్తాపత్రికలలో అని చెప్పెను. అతడు కిప్పులు ఆస్ట్రేలియాకు పో నాకురము కలిగి యున్నాను. కాన కలకత్తాలో నాలుగు రోజులు గాని యుండ నొక్క కొనెను. వైకుంఠవారము లోకల క్రమ్యత్తము రానియెడల తొడనే రంగులకు వెల్లి కన్నులముగా ఆస్ట్రేలియాకు పో గతియుండును. తాను ప్రస్తావించి ఆస్ట్రేలియాను ఒక్క కొన్నయెడల తాను ఆస్ట్రేలియాకు పోవచ్చు నుద్యమమునకు కొని, ఏమైనను ఆలస్యముచేయక ఇంగ్లండుకు వచ్చును. మా విలేఖకు దక్షిణ సందులకు ప్యాండిట్ కంపెనీవారి ఆవిషయము ఆధికారు లేమియు తెలియజేయ లేదని చెప్పిరి.

కలకత్తా, మార్చి 15:—కలకత్తా చట్టపట్టణ కాన నాయకులందరినీ బాబు బిసోడిలాగ్ ఘోషించి 70 ఏండ్లదినముగల బిసోడిలాగ్ గత కృతవారము మధ్యాహ్నము చంపబడినది. గతించినవారికి సంతాపము లేకుగాని భార్య కాకి యాత్ర బోయాయండియన జత్యాలయన ఆర్యుల కేటందెను. కొద్దిమంది బాధువులుతాత్రకు ఆయించుకొనిరి. ఈ వార్తాపత్రికలకు నేటికి బిసోడిలాగ్ పోలీసుకానికి ఏమియు తోచకున్నది. పోలీసుకాదు కలిగింపగా, గతించినవారి వదకరిలో విరులముల గూడానులక్తి కొంత బంగారుగాను, మరి కొంత గవర్నమెంటు ప్రత్యయమున ఉండినవి. వీరు రెండు కవ్యాయములు బాంబాగూను మునిసిపాలిటీలో వైసచేర్చి గత, పోలీసు మేజిస్ట్రేటుగూను ఏర్పరచ బడిరి. ఇంకను గురించిన పోలీసు ఏమియు ఎడికరికు. రాక్షసులకు ఎవరిని వైది చేశలేదు.

కలకత్తాలోని ఇంగ్లీషును పత్రిక జేతకు వ్లాటుగా ని మరణమునగురించి క్రింది సంకతులను ప్రకటించెను. అస్సాము లోని కవ్యాయోవారు చురాయునట్లు లోగడకు జీతముయ్యును. వారిని ఒక్కకలెండు ఆమెకా ఛాదరి కుచాకితో కాన్స్టేబుల్స్కు తెలియచున్నది. అతడు పిన్కొండట్టింకి క్లాటుగారిబంగ కాకు వెల్లి, మాటాయనివీలిది బయటకు రాగనే తప్పించి వెనకు. అతనిని చంపి పాదరి పోలీసువారిలోయ్యుక. కుటుంబ తగా దా ఇతరు కారణములు. అధికారులు మోసముగనుండిరి. సంక తులప్రకటింపుచు ఇంగ్లీషునుపత్రిక వారిని కోరుచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 15:—ధిల్లించి కంతులకు ప్రదర్శన పదార్థములు బొంబాయిచేరుటలో ఆలస్యముగనునను కుత్తే వరదర్శన సమాజము వారు తరు ప్రారంభోత్సవమున ఈ నెల 27 వ తేదీనకు జరిపివెట్టెకొరి.

హంకర్ కమిటీవారికి నుండు బహిరంగ కరణన రాజ్యాంగవిషయకు సమన్వయముల ప్రాత్రుత్వము ఆశ్చర్యకరమైనదని మదరాసులో ప్రకటించబడునని తెలియుచున్నది.

లిలవ గారు 20 వ తేదీన ఢిల్లీకి చేరయ్యెదరు.

బొంబాయి, మార్చి 15:—భారీఫట్ సమన్వయ చర్యలకు బంకు హిందూమహమ్మదీయ ముఖ్యులు మంతు ఏర్పరచు కొన్నిట్లు ఈమార్చి నెల 17 వ తేదీన సభ జరుగబోను. 19 వ తేదీన గొత్తసభ జరుగునటులు సెంట్రల్ భారీఫట్ కమిటీ వారికి హిందూజేతకు అన్ని కేతకులు నుండియు తలచివార్తలు వచ్చుచున్నవి.

బొంబాయి మార్చి 15:—గవర్నమెంటులో ఇండియావారి మారకపు విధానమున ఆదేశించుటకు ఒక గొత్త బహిరంగ సభ మార్చి నెల 20 వ తేదీన బొంబాయిలో జరుగును. బొంబాయి ప్రెసిడెంట్ అసోసియేషన్ సభవారి ప్రెసిడెంటుగారిని సర్టిఫికేట్ వైట్ గాన్ ఛీఫ్ మినిస్టరునకు పార్సీయక గారు తిరిగి నివృత్తిలో కలిగిన అన్ని సర్వంధములు తీసివేయకలసినదని ప్రెసిడెంట్ వారి తీర్మానము బొంబాయి గవర్నమెంటువారికి పంపిరి.

లాహోరు, మార్చి 15:— నార్వేజియన్ రెయిల్వే డి. డి. ఎన్. అంబి. సి. ఎ. హేమర్ డింగర్ అంచముతీనన రెండు కేసులను గురించి సెనెట్ మేజిస్ట్రేటుగానైన ప్రెసిటు రుగారిచే నేరముమోపినందుకై అతడుచేసిన అప్పీలుపై సెనెట్ నుబట్టి గారుకర్నల్ హో గారు తీర్మానము విధించిరి. మొదటిచార్జిపై విధించిన రెండు న. వక్తరులముల ముగగా ఒక సంవత్సరమున స్థిరపరచిరి. రెండవకేసుపై చార్జి తొలగించిరి. కేసు విధించగానే ముద్రాయిస్తేను ముద్రాయిని కామిక్ మిదవిదుదలచేయుమని మోక్షార్థుల వ్యాజ్యముల మేదిన గారియెడల దరఖాస్తుచేయుగా దానిని వారు నిరాకరించిరి.

లక్నో మార్చి 15:—అయోధ్య (లిటిను ఇండియా అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటుగా మహమ్మదాబాదుయొక్క రాజాగారి ఆదివరకును నుండి, వారి వ్యవకాలము అప్పటి జరిగినప్పటి నొందినందున అందరును ఏకీభావముతో మరల వారికి ప్రెసిడెంటుగా నేర్పరచిరి.

కానూరుకు మహారాజావారికి భారత ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానమున 1 ఆరు పదివేల చిల్లర నీయకలెండునయు, ఆ సామ్యుకు ప్రెసిడెంట్ అనిధిని నిల్వకు తెచ్చింకు ఫండుకు నీ యదయ్యుని చెప్పివలె తెలియచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 15:—డి. ఎ. చ్ 9 విమానములో నిన్నటిదినమున చేరిన తప్పకలెండు పారితవారు ముగింబామను కలకత్తాలో గుమారు ఒక వారముకొరకు నిలిచియుండున, ఏలనన కాత్త మామూల ఆస్ట్రేలియాకు పోవువును తా మును అదిని కలిసి పోవలయుననియు తన విమానములో కొన్ని కృష్ణ చరమ్యులు చేయవలసి యున్నందున కాన ఇచట ఆలసింతు. వారు ఇచట ఉండున నే ఒక తదిగంటల ప్రయాణమున ఆలోచనచుండుకొని యున్నారు. అంబి నను భాగముగ వీని య తీర్మానము లాశీశ. వారి ఆస్ట్రేలియా ప్రయాణమునకు సూచ్య వై మానముల మార్గమున ఇంకను స్థిరపరచుకొనలేదు.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు. చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్రమును కుంధి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవుమును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టుకుండ చేయవలయును. గుర్తు:—గురద, ఉంగరములకుంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకాయలు, పెండుకలు యడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా తిని కరిగనుంతుట వ్యాపించి ని కట్టని జం తిరుదును. మా తేలుపండు అన్ని మందుల కంటె లుక్కిలి చురుకుగా పనిచేయును. నెల 0-8-0. అమ్మతొంపముగిపోగింబు తెచ్చిపిసి, మదరాస్

World News.

(Reuter's Agency.)

ENGLAND

Britain's National Expenditure.

An Impressive Comparison.
Present and Pre-War Budgets.

LONDON, March 13.

Official estimates now issued indicate that the national expenditure for 1920-21 is estimated at £1,187,000,000 of which total the civil services claim £557,000,000. The interest on national debts is £400,000,000, army £125,000,000, navy £84,000,000 and air force £21,000,000 as compared with a total of £208,000,000, submitted in the spring of 1914 of which total the civil services claimed £92,000,000, national debt £36,000,000, army £29,000,000 and navy £51,000,000.

British Yeomanry. War Office Announcement.

LONDON, March 9.

The War Office announces that all pre-war Yeomanry Regiments will be reconstituted provisionally as cavalry, but within the next two years they will be asked to convert into such new units as are required. Men objecting to convert will be released. The ten senior regiments, however will be retained permanently as cavalry.

Sporting.

Army Racquets Championship. Doubles Result.

LONDON, March 9.

In the final of the Army Racquets Doubles Championships at Princes Club to-day, Captain Moore Gwynn and Captain Jameson (3rd Battalion Rifle Brigade) beat Lieutenant Henderson and Lieutenant Caye (Royal Dragoons).

International Rugby.

French Army Beats British Army.

LONDON, March 12.

PARIS.—Fortune smiled on the French Rugby footballers at the Parc Des Princes (Auteuil) yesterday. A French army fifteen, in the presence of the President and the British Ambassador and a crowd of nearly 30,000 defeated the British Army team by 15 points to 6.

Dear Cotton.

Messrs. Coats Reply to Committee.

LONDON, March 11.

Messrs. Coats' reply to the Profiteering Act Sub-Committee traverses the allegations of the committee to the effect that they impose unfair conditions against competitors. They point out that the retailer's prices are fixed at the retailer's request and Messrs. Coats would not object to a discontinuance of this if the drapers so desired. They maintain that the figure of 3-53 pence mentioned by the Committee as estimated total manufacturing and selling costs per reel should be 489 pence and state that they have invited the Committee to examine costs in order that they may be convinced that the recent advance to ten pence per reel was perfectly justified.

Allied Awards to British Officers.

LONDON, March 9.

The London Gazette announces that the following Allied awards to officers of the Indian Army and others.

Belgian Order of Leopold, Second—Commander, Lieut.-Col. Sir David Fran.

French Croix de Guerre—Lt.-Col. G. R. Cassels, Majors W. L. Dundas, C. A. Godwin and G. W. Lucas.

The King of Hedaz has conferred the Order of El Nahda with brilliants on General Allenby, the Order of El Nahda First Class, on Sir Arthur Macmahon, Sir Lee Stack, and Sir Reginald Wingate Third Class, on Captain H. W. Young, Fourth Class, on Reassaidar Hasan Shah, Ninth Hodron's Horse.

The Emperor of Japan has conferred the Order of the Sacred Treasure, Second Class, on Lt.-Col. Sir A. W. Knox, Third Class, on Lt.-Col. John Ward.

The Sultan of Egypt was conferred the Order of the Nile, Second Class, on Sir George Lloyd, Fourth Class on Captain K. A. Garrett.

Wireless Service.

A Network of Wireless to Serve the Whole Empire.

LONDON, March 10.

Washington Marconi Company has drawn up a scheme for the approval of the Government for a network of wireless to serve the whole Empire. It comprises routes from England to India and thence to Singapore to Hongkong, England to Egypt and thence to East Africa and South Africa, England to West Africa and thence to South Africa with branch from West Africa to South America, England to West Indies, England to Montneal and thence to Vancouver, Australia to Vancouver. Scheme necessitates five main line trunk stations in England, three each in Egypt and India, two each in East Africa, Montneal, Vancouver, South Africa, West Africa, Singapore and Australia and one in West Indies. Staff necessary will be over seventeen thousand. Company undertakes to complete trunk stations within three years and to pay to Governments of Territories where stations are established twenty-five percent of net profits earned. At the expiration of thirty years stations if desired may become Government property free. Government of South Africa has placed new aeroplanes at the disposal of Van Ryneveld to continue his flight from Bulawayo.

Indian Agitation Recommencing.

Pro-Turk Movement Fails.
British Disgust Over Massacres.

LONDON, March 9.

The Indian agitation is clearly recommencing to-night. There was a public meeting of denunciation over Amritsar engineered by Indians. The Muslim Deputation, particularly in view of its unsuitable personnel is fortunately untrunculent but there is persistent lobbying in the House. The Indian pro-Turk agitation is meeting with no response here. All later-Turkish policy is increasing antagonist British sentiment, though it is now felt that there possible entitled a heavy military and naval operation. Still the cause is one which would rally even Free Liberal and Labour who is disgusted with the massacres.

Miner's Federation. Decides on Direct Action.

LONDON, March 15.

CONSTANTINOPLE.—Miners federation has declared in favour of direct action in support of nationalisation of mines by 5,24,000 votes to 3,46,000.

A Labour Minister Resigns.

LONDON, March 15.

Mr. Wardle, Parliamentary Secretary to Ministry of Labour is retiring on ground of ill-health. This will cause a bye-election at Stockport. His resignation leaves one labour Minister remaining.

TURKEY

Real Turkish Government. Not in Constantinople.

LONDON, March 8.

In the course of a letter to the Times Mr. Harold Buxton emphasises that the real Government of Turkey is not now in Constantinople but at Angora or Sivas and the Allies must deal with Mustapha Kemal before any settlement can be reached.

The Turkish Cabinet. Same as the Former Ministry.

LONDON, March 15.

CONSTANTINOPLE.—Message to "Times" states that Salih Pasha has formed a cabinet which is practically same as the former ministry.

AMERICA

The Peace Treaty. America's Reservations.

LONDON, March 10.

WASHINGTON.—The Senate has readopted by 57 votes to 20 reservation on equality of voting power in League of Nations.

GERMANY

Allied Officers Assaulted.

LONDON, March 10.

BERLIN.—Three Allied Officers of high ranks, members of Military Mission have been assaulted by a large crowd in the street of Bremen. Inquiry has been opened.

RUSSIA

Trade in Russia. Commercial Opposition to Resumption of Trade.

LONDON, March 9.

The Russian section of the Chamber of Commerce yesterday approved the resolutions of the Russo-British Chamber opposing any resumption of trade with Russia until the Government made their policy clear and obtained the approval of commercial circles. Russian members bitterly attacked any trade until the principle of ownership of private property was admitted pointing out that Britain otherwise merely received stolen goods.

A representative leading British Company announced that they vainly endeavoured to secure from the Board of Trade a ruling on what they ought to do in the case of the presentation of coupons for interest on bearer bonds deposited in Russian banks by them prior to the revolution but which they now had reason to believe were coming on the market. Another firm said such bearer bonds had already been presented to them by holders in Southern neutral country. They had recognised them. The meeting decided again to press the Government for a ruling. Sir George Forrest is asking a question thereon in the House. The meeting also decided to urge the Foreign Office to appoint a Committee as in other countries to obtain documentary and other proof to support the claims not registered in Downing Street against Russia in order that they may be promptly presented when the suitable moment arrives.—(Madras Times).

FRANCE

French Affairs. Revenue Booming.

LONDON, March 12.

PARIS.—The Havas Agency states that the French revenue returns for 1920 show big increases during February. Indirect taxation brought in 794,044,300 francs which is 215,129,500 above the estimated amount and 342,632,000 above the revenue for February 1919. The French Chamber of Deputies yesterday passed a bill extending to Trade Unions the right to possess property. The Amnesty Bill in celebration of M. Deschanel's appointment was laid on the table. The measure does not apply to plots against the State or inciting soldiers to disobey orders in the army and navy. The Amnesty Bill will annul all punishments except those inflicted for desertion and other very serious offences. The Government also laid on the table a bill to provide credits for the re-establishment of a French Embassy at the Holy See.

IRELAND

Trouble in Ireland. Police Barracks Raided.

LONDON, March 15.

Irish unionist alliance in Dublin has reaffirmed the determination of Southern unionists to oppose Home Rule. Bill to the uttermost. A party of armed and disguised men held up a mail train from Kildush to Ennis at Doonbeg and seized the mails, after which they permitted the train resume its journey.

"Freemans Journal" states that considerable bodies of cavalry and infantry and fieldguns have been landed at Dublin from Holyhead and despatched to southern depots.

Raid at Hugginstown was a dastardly affair. Sergeant's wife and five children aged under ten were under heavy and prolonged bombing. Barracks were captured. There were no arrests.

Another raid on Police Barracks has occurred at Ballyvourney Macroom. Sergeant was seriously wounded. No details have been received.

Manager of Bank Motoring between Ashboy and Colonella was held up by four masked men and robbed of a thousand sterling and also of his car.

POLAND

Victory for the Poles. Strategic Positions Captured.

LONDON, March 15.

Telegram from Warsaw says it is officially announced that the Polish army has inflicted a smashing blow on Bolshevik, on Lithuanian and white Ruthenian front compelling the Reds to retreat in panic. Staff of forty-seventh Red division is amongst thousand prisoners. Important strategical Railway Moryez-Kalenkovitz has been captured. The achievement has stirred public enthusiasm and is a triumph of first importance to the political fortunes of Pilsudski making him virtually an absolute dictator of Poland.

GENERAL

Frontier of Magyar State. Supreme Council Refuses to Re-open the question.

LONDON, March 10.

Times understands that the Supreme Council had definitely negated proposals to reopen the question of the frontiers of Magyar state and has unanimously decided that the frontiers fixed by the Peace Treaty must remain unaltered.

Mesopotamian Operations. General Macmunn's Despatch.

LONDON, March 8.

A despatch from Sir G. Macmunn dated November 12th describing events in Mesopotamia since January 1st, 1919, pays a high tribute to the endurance of all ranks. The despatch declares that the prompt crushing of Sheikh Mahmud's dangerous rising was due to the energetic determination and knowledge of frontier warfare of Major General T. Fraser while the success of the operations in Central Kurdistan was due to the vigour and thoroughness of Major General Cassels. Sir G. Macmunn also pays a tribute to the invaluable assistance rendered by the Air Force.

Items in Brief.

LONDON, March 9.

PARIS.—Mr. Herve writing to press endeavours to clear up Anglo-French misunderstanding, regarding the despatch of troops to Constantinople. He considers it justifiable for Britain to be anxious to ensure oil from Baku to have free passage via Batum and Straits and free outlet for petrol, deposits of Rumania. He emphasises that British help in 1914 saved French Colonial Empire and regained Alsace Lorraine.

LONDON, March 10.

STOCKHOLM.—Branting has formed a Social Democrat Cabinet.

(ASSOCIATED PRESS.)

News in Brief.

—:—

The Raja of Mahmudabad has been unanimously re-elected president of the British Indian Association, Oudh, on the expiry of his term.

It is understood Mr. Alfred Nundys new book on political problems which deals specially with disclosures made before the Hunter Committee, will be published this week.

With reference to the statement contained in Jamshedpur telegram of the 12th instant the Associated Press understand that the loss to the Tata Iron and Steel Company owing to the closure of the Iron and Steel Works due to the strike does not amount to more than six lakhs per month. So the estimated loss of 95 lakhs is erroneous. It is understood that a committee of directors of the Iron and Steel Company is proceeding to Jamshedpur to enquire into the strike.

Lieutenant Parer, the pilot of D.H. 9, who landed in Calcutta on the 14th instant informed an Associated Press correspondent yesterday morning that he had sent a cable from Karachi last Monday to the makers of D.H. 9 offering the services of himself and his assistant Lt. Mackintosh for a daily express prize flight from England to India with 2,000 lbs luggage if the makers of D.H. 9 cared to enter the competition. As he however was very anxious to go to Australia soon he proposed to wait in Calcutta for four days. If no reply arrives by next Thursday he could proceed immediately to Rangoon enroute to Australia. If his offer of services is accepted he will cancel his flight to Australia and sail for England without the least delay. The Handley Page Company, asked by our correspondent said they had no official information to give on the subject.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

DELHI

The Khilafat Movement. A Monster Public Meeting.

DELHI, March 15.

A public meeting in connection with the Khilafat was held here last evening. Mr. Kashir Hussain Kadwai presided. Hakim Ajmal Khan in a short speech explained that the object of the meeting was to consider the resolutions passed at Calcutta. After briefly reviewing the existing circumstances the speaker pointed out that they had been repeatedly told by promises and pledges of British statesmen that the ultimate decision of Turkey's fate would not be dictated by religious prejudices, but the recent telegrams from London had established beyond any shadow of doubt that many leading British politicians considered the Turkish settlement as a conflict between Christianity and Islam. Nothing more could undermine their faith in British word. The president said that things had now gone so far that nothing but Mahatma Gandhi's advice was most practicable. They should all be ready for the worst and try for the best. That was an excellent lead given at a most opportune moment. He had just returned from England after seven years stay there and he believed that from the very day Turkey entered the war, the Christians began to view it as a crusade against Islam. In some quarters voice had been raised by some mischievous people that the Mahomedans were seeking the good offices of the Hindus in order to strengthen their hands regarding Khilafat. The speaker repudiated this idea as utterly base and said he was one of those who believed and most firmly, that the Hindu Moslem unity was the only way out of the many obstacles that now surrounded them. The speaker had hardly proceeded for five minutes when rain began to fall. The following resolution was unanimously adopted:—Resolved that the following telegram be sent to His Excellency the Viceroy and the Secretary of State:—"We the citizens of Delhi, assembled in a public meeting place on record our profound resentment at the open exclamations of a certain section of British public men regarding the question of Turkey which have revealed the painful nature of their attitude and regard the whittling down of the Premiers pledge of the 5th January 1919 regarding Constantinople, Thrace and other parts of European Turkey predominantly Turkish in race, as a most deplorable manifestation of unwise diplomacy eminently calculated to impair Asiatic faith in Britain's word of honour, and look upon the fanatical outbursts of British heads of Christian Church against the retention of the seat of Khalifdom by the Turkish Government as ill-advised and the thoughtless statements of Lord Bryce as evidence of a most highly undesirable propaganda, which has assumed the form of a dangerous and provocative challenge to Islam. Further we are deeply distressed to learn that the reservation of the integrity of the Ottoman Empire is most seriously threatened by the proposed peace treaty with Turkey, also that hostile action has already been taken, by allied powers. Finally we earnestly request the Government of India and the British Government not to minimise the profound gravity of the crisis nor strain the sorely tried patience of loyalty of Indian Moslems any further. Another resolution was passed approving the lead given by the Calcutta Khilafat Conference and deciding to hold harial on the 19th.

The Khilafat Deputation.

Prime Minister Receives on 17th March.

DELHI, March 16.

His Excellency the Viceroy has been informed that the Prime Minister has agreed to receive the Khilafat deputation on Wednesday the 17th instant.

Situation in the Frontier.

DELHI, March 15.

A Communique dated 15th March says:—The attitude of the Tochi Wazirs continues satisfactory and the recent defeat of the Mangal Lashkar in the Kurram is having a good effect. Further instalments of their fine have been received from the main sections and Government rifles are now coming in.

Mahsuds.

The Mahsuds held a Jirga on the 11th and 12th instants which was attended by all the main sections. They decided to do their utmost to comply with our terms and renewed efforts are now being made to collect Government rifles. Some sections have handed in further instalments of their fine and tribal rifles.

Wana Wazirs.

The Wazir lashkar which set out to help the Mahsuds has returned home having heard that the Mahsuds do not intend to offer further resistance. The total Wana Wazir losses up to date are reported to be three hundred killed and 30 missing. The majority of these casualties occurred in the fighting at Asa Khan Ahnai Tangi on the 14th February. Their flock have also suffered severely from exposure and the tribe are desirous of peace. It is expected that they will ask for a settlement when the Mahsuds submit and those who live in the Shakat plain are trying to collect Government rifles in anticipation of our demands.

PUNJAB

Punjab Legislative Council.

LAHORE, March 15.

At Saturday's meeting of the Punjab Legislative Council the Bill to amend the colonization of Government land (Punjab) Act 1912 was taken into consideration and passed. A resolution, moved by Mr. Fazul Hussain recommending that in rules of election to the reformed Legislative Council of the Punjab, The right of a voter in a constituency to stand for election to represent that constituency be not fettered by imposition of a residential qualification in that constituency was lost. The council adjourned till 6th April.

A Bribery Case.

Judgment Delivered.

Accused Sentenced to 1 Year.

LAHORE, March 15.

Judgment was pronounced to-day by Col. Hoo, Sessions Judge in the appeal preferred by C. A. Heymeringer, D. T. S., North Western Railway against his conviction by Mr. Preter, Special Magistrate on two counts of bribe taking. The convictions on the first charge was upheld but the sentence was reduced from two years to that of one year and the conviction on the second charge was set aside. Immediately after the judgment was pronounced Mr. Cheidulla counsel for the accused applied for bail in the High Court before Mr. Justice Chevis but bail application was rejected.

Congress Punjab Enquiry Commission. Report to be Published on 23rd March.

LAHORE, MARCH 15.

The Secretary of the Congress Punjab Enquiry Commission has issued the following statement:—Owing to unavoidable difficulties the work of printing the report of the Congress Punjab Enquiry Commission has been delayed with the result that the report cannot be published on the 16th March as previously announced. It is however expected that it will be ready for publication on the 23rd March. It is also notified for the information of the public that it is proposed to reserve on behalf of the Congress Committee the copy right of the English edition only of the report and evidence, but the right of translation will not be reserved.

CENTRAL PROVINCES

Fomenting A Strike.

Leaders Deported.

NAGPUR, March, 15.

The strike of the Rajdandgaon cotton mills owned by Messrs. Shaw Wallace at Rajdandgaon, a Fendatory State in the Central Provinces which commenced on the 21st February still continues. The men asked for higher wages and reduction of working hours. The strikers formed a league and appointed Mr. Pyerelall, Pleader, Rajdandgaon, Mr. Sheolall, and Mr. Rajoolal, merchant as President, Vice-President and Secretary, respectively in order to formulate their demands and present them to the mill authorities. As a result of all this, notices were issued to the above gentlemen and orders passed against Messrs. Sheolal and Rajoolal to quit Rajdandgaon State before 7 A. M. on the 13th instant, and if this order was not obeyed necessary action to remove them would be taken. Mr. Pyerelal is reported to have been detained in Rajpur. Mr. F. L. Crawford, Political Agent in passing orders says that from information received it is clear that this encouragement and assistance is not "bona fide" or legitimate, but done with a view to trouble the mill authorities, create agitation and generally cause trouble in the State. But for these three men there is little doubt that the strike would probably have ended before now. Mr. Crawford holds them responsible for the fact that "bona fide" leaders of strikers have made no attempt to seek the assistance of the state authorities or to negotiate with the mill manager. The so-called League of Workmen has been formed at Rajdandgaon undoubtedly at the instigation and with the help of these three men. It is obvious that ordinary mill hands would not conceive or be able to put into operation proceedings of the nature sent to him. Mr. Crawford holds that a League of workmen is not required in the State and it would not be to the advantage of the Fendatory Chief to have one pressed on him when he ascends to the gadi, nor would it be in the interest of the people to have such a league which would cause friction and unrest. The formation of the league is part and parcel of the agitation to continue the strike. The Raja Sahab and Minor Chief's father on consultation agreed to deport the three men named. It is reported that the strikers are so far orderly.

BOMBAY

The Commander in Chief Despatch.

"Times of India" Views.

BOMBAY, March 15.

The "Times of India" commenting on the Commander-in-Chief's despatch says:—Viewing the difficulty of the campaign and the circumstances in which it was forced upon us there is no justification for the criticism of operations. The first lesson is the tremendous importance of the mobility and the fact that no money saved from full equipment of frontier forces with mechanical transshipment is well saved. Secondly the Government must immediately set themselves to decide what is to take the place of the frontier Militia. We suggest the keynote of our frontier policy must be that laid down by Lord Curzon, namely withdrawal of advanced posts and concentration of defined line. The line selected should be the line held. Withdrawals during hostilities even if justified are always disastrous in their influence as we found in the Tochi. The line held must be held well, served by communications and manned by troops well furnished with the equipment that modern conditions require.

BENGAL

A Sensational Murder.

A Millionaire Hacked to Death.

CALCUTTA, March 15.

Babu Benode Lal Ghose, a millionaire, seventy years old residing in the suburbs of Calcutta was found hacked to death in his room on Friday noon. The deceased had no children and his wife was absent at Benares at the time of the tragedy. The police think that the murder looked extraordinary as it took place at midday and when some relatives of the deceased were in the house at the time. The police found in the deceased's bed room property worth five lakhs in gold and Government papers. The deceased was twice elected Vice-Chairman of Baranagore Municipality and was Honorary Magistrate. No clue has yet been obtained and no arrest made.

Bengal Legislative Council.

Calcutta Rent Bill.

CALCUTTA, March 15.

The visitors gallery in the Bengal Legislative Council was full to its capacity this morning when the Calcutta Rent Bill was introduced by the Maharaja of Burdwan in a full house which attentively followed the mover who made a somewhat lengthy speech citing instances of the exorbitant enhancement of rent during recent years. He said that the recommendations of the Rent Committee showed that supply of house accommodation in Calcutta was inadequate to the demand and that taking advantage of the situation the landlords had been abusing their position. The Government thought it necessary to protect the public from the rapacity of the landlords. The Government had recognised that the evil called for prompt action. The same view had been taken by the public and press, both Indian and European, and a strong agitation had already been set on foot. After citing instances showing how inordinate the enhancement or rent was, the Maharaja said:—The rapacity of the landlords has been enhanced by the publication of the Rent Committee report. After carefully considering the situation the Government thought that the best remedy was to proceed on the line followed in Bombay where after the passing of the Rent Act the people got immediate relief. No doubt a measure of this kind was interfering with the civil rights of the public but when abuse of such privileges deprived the people of their rights it was necessary that the Government should interfere. This Bill would be in force for three years only, within which time it was hoped that the shortage of house accommodation in Calcutta would disappear. After explaining the clauses of the bill the Maharaja made an appeal to Landlords representatives to support the Bill. He said that he himself was a landlord and a Calcutta property owner and he considered carefully the position of landlords and came to the conclusion that the present measure was urgently needed and deserved the support of all. After the Bill was introduced the Maharaja of Burdwan moved that the bill be referred to a Select Committee. Rai Radhacharan Pal Bahadur moved as amendment that before reference to the Select Committee the bill should be circulated for the purpose of eliciting public opinion. In his opinion the legislation had been introduced in the Council with uncalled for haste and the prime provisions of the bill would operate very harshly and unfairly on landlords. The Government should protect landlords as much as they desired to safeguard the interests of tenants. The Government should not bring relief to the tenants at the expense of landlords. He therefore desired that the whole bill should be circulated so that public bodies might express opinion upon it.

The amendment was opposed by the Maharaja of Burdwan and lost. The motion to refer the bill to the Select Committee was then accepted. The bill as amended by the Select Committee will be taken up in Council on Monday the 29th March.

Mr. Abdul Kasim moved a resolution that in consonance with the spirit of the Royal Proclamation the Chief Presidency Magistrate and District Magistrate in the province be requested to reconsider orders requiring the keepers of presses and publishers of newspapers to deposit security and that all harsh restrictions on newspapers and presses be rescinded.

Sir Henry Wheeler in opposing the motion gave figures to show that the Government had been really earnest in their desire to carry out the full intention of the Royal Proclamation. From 1910 to 1919 one hundred and thirty seven publications have been forfeited all of which were blood thirsty revolutionary papers. Security deposits were demanded in seventy four cases and four hundred twenty-five publications were not asked for security deposits. Out of forty securities taken four were forfeited and thirty-four waived. They had exempted nine newspapers in Calcutta and four in Mofussil while thirty three presses were exempted in Calcutta and thirty three in Mofussil.

The resolution was rejected and the council adjourned till the 29th instant.

A Distressing Tragedy.

Details of Major Closte's Murder.

CALCUTTA, March 15.

The Englishman publishes the following:—A week ago an announcement appeared of the death of Major H. D. Closte M. C. Commandant Second Assam Rifles. It now transpires the Major Closte was the victim of a most sensational and distressing tragedy full details of which have not yet been made public. Rumours of the tragedy had been current for some days and from enquiries the Englishman has been able to ascertain that Major Closte who was Commandant of Military Police at Sadya was shot, it is alleged, by Revd. Jackman an American Medical Missionary at Sadya. It appears that Mr. Jackman loaded his revolver and proceeded to Major Closte's bungalow. He called on Major Closte to come out and when he appeared it is alleged shot him dead. After the tragedy the missionary went to Mr. Ocallaghan, Acting Political Officer and gave himself up. Reasons for the tragedy are said to be domestic, but officials are reticent. "The Englishman" urges authorities to publish a statement. The tragedy has created a most painful sensation in Assam where both Major Closte and Mr. Jackman were respected.

Flight to Australia.

CALCUTTA, March 15.

Lieutenants Parer and Mackintosh who arrived yesterday in D.H. 9 are likely to stay here for about a week, the reasons being they like to accompany Captain Matthews in their journey to Australia and the plane requires a few minor adjustments. During their stay here they are contemplating a ten hour trip, but nothing has yet been finally settled. With regard to their journey to Australia, the aviators have not yet decided the route they will follow, but they think a flight along the coast of the Malay Peninsula will be safer than any other course. The Airmen covered the distance from London to Calcutta in actual flying of 80 hours and weather permitting they expect to cover the rest of the journey in 40 hours.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

తల నొప్పుము

తల నొప్పులకు
పేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
జయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ౧౦ అణాలు.
అన్ని ముక్కలముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి.పి.

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు కోట్ల, పోస్టు, బొంబాయి

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము

ఓటోదిల్బహారు (రిజిస్టర్)

పరిమళద్రవ్యముల కన్నిటికీ నిది రాజు

ఇండియాలోనే ఉన్నందున జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల
వరకములును ప్రశంసా పత్రములు నియోజింపబడినవి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార
వదలందనమునాడే దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. కలు
విధములగు భవ్యముల నువాసన దీనియందు గలదు. మిక్కిలిరెండు
చుక్కల జీలుకమునుమీద వేసిన చాలును. అప్పుడే బోసిలేత్తిన
పువ్వులవలన వ్యాపించు పరిమళమునంటి పరిమళ ముపరిమళముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన విలువనంతకాలము మరియే పరి
మళద్రవ్యములవలన నిలువదు. వెద్దనైజ (అరబిక్ స్పైస్) ౧ 2.0.0
మధ్యనైజ ౧ 0.12.0 విష్ణునైజ ౧ 0.8.0 వి.పి. చార్మి ౧ 0.5.0.
మిథులమునందు వొరకనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయుదు.

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
(D 136 W 100) 155 బామ్బాయ్ వీధి, బొంబాయి.

ప్రకటన.

(211)

మాయొక్క కట్టిబాధకైన మిస్టర్ ప్రాజీ ముక్తి
అందు కో మూలముగా తెలియ పరచెడి ఏమనగా బొంబాయి
కాండ్లబజార్ ప్రాజీ ముక్తి అండ్ కంపెనీ లొకర్స్
ఏర్పడిన వ్యాపారమున ఇంగ్లండులో మిస్టర్ జమ్నాదాస్
వ్యాపారాధాన్ వారికల్ల కొనబడి ఎస్.ఎస్. కిటి అన్ పాన్ కో
మీద వచ్చి దీనిని సామానులుగాక వైకం వెనీకోత, దాని
ఇతర ఊరు ప్రాంతీలో నున్న సామానులమును పుచ్చుకొన్న
దానితో ముందుచెప్పిన కంపెనీ ముక్తి ప్రాజీ ముక్తి అండ్ కో
అని అయ్యునేమిటికీ విశ్వలకు పుచ్చుకొన్నాం. కాండ్ల
బజారులోను, ఇతర ఊరులలోను ఇచ్చి వైకం చెప్పిన ప్రాజీ
ముక్తి అందుకోవెనీలను (ప్రాచీన్ ఉన్నతలను లోకా) మా
కట్టిబాధకే స్వంతముగానే విశ్వలకు తానే ప్రా. సామ్యుచ్చి
పుచ్చుకొన్నందు వలన ప్రాజీ ముక్తి అందుకో అనే పేరు వెట్టి
యే మునుపటివలె వ్యాపారము జేయుచున్నాము. అందుచేత
కాండ్లబజారునను దాని ఇతర ఊరులలోను వర్తకులముద్ద
వ్యాపారము చేయుటకు స్వంతతీయ వరకొకరున్నాము.

Captain & Vaidya Attorney for
Mr. Pragjee & Soorjee.
Bombay 27-2-20.

అత్తబిడ్డ సా

కేరీరమును విడచినవరకు అత్తబిడ్డ.
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు. ౧
ఉన్నతమ చక్కని గ్రంథము. వెల ౧0.8.0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టాఫీసు నెం. 212, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లిలా లేక సురేంద్రనగరము:- ఇందు శ్రీలక్ష్మి తనవైద్య
ర్యము చాపల్యానిగుణములు బట్టింపబడిన. చూ. 1-0.0
యశోధర్మ:- ఇందోక యాదురి తనమగనివైకల యనురాగ
మునకై కడరానిపాటుబడి యున్నతస్థితికి వచ్చుచు 0-12-0
మనోరమ:- మగడు వేటకేగిరాత్తును సెద్ద జిక్కులొనవలసి
సామాన్యములేదికీపించి, శ్రీలక్ష్మి పెండ్లి చేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:- అన్నకై పడరాని పాటుబడి యున్నతస్థితికి
వచ్చు సామాన్యత కథ ఆ 0-10-0
సహ్యాధరచాంఛ:- తమ్మునకు బుద్ధితోక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. ఆ. 0-4-0
విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము:- చిత్రపటములతోనూ ముగ్ధ
పులతోనూ. రెండు భాగాలు. వెల రు. 1-0-0
మిత్రద్రోహము:- నవల 0-8-0
అత్తలారాబుమునికోర్కెను కోడంద్ర ప్రలాటము:-
అత్తల కోడంద్రుడు బానిసయిపోయిన గాది ఆ 0-2-0
సహదేవ శకునాశ్రయ:- తార్కికమునా వెల 0.2-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా ముద్రాక్షరశాల,
15, వేంగిపేట మీ.శ్రీ వీధి, సామలూరుపేట, మదరాసు.

ఇత్రుడిగ నహితిమైన వా. పి. డి.

సావంతుని వనోషది సారసవరిల్లా

అవతరగ్రంథ రక్తమునకు అనియ నాద్యములతో
కీటమునంటి చుండు. నరుపులను, చుచ్చులను, గండములను
పుద్దను, (చాత సెప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చక్క
కోగములను పోగొట్టును. (38)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిని

వనోషది సారసవరిల్లా గుణ విద్యుల నిస్సంకోచము,
సావంతుని మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన వనోషములను
పోగొట్టును. కేరీరమునందలి సాదరకనోషములను, మలబద్ధిని
యను శాస్త్రసంబంధమును వాక్యముల పోగొట్టెరక్తమును
మిత్రకరమును. కేరీరాలోగ్గుమును గలగజేయును. 15 బొంబాయి
నెం.సు.కుట 4 బొమ్మ చార్మిలో అమ్ముచును.

పొత్తిటరు. — పి. డి. సావంత్,
144. పననవాడి, నెం. 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Panawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వేంకటాచలపరమేశ్వరులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. అక్షివిలాసరము:- అక్షివిలాసము పేరుతోగలదు
ఈ అక్షివిలాస రసములకు నిరోధకతయేమైనా. ౨. కే
రీరము అక్షివిలాస రసములకు సేనా తమయొద్ద నుండకే
పేరుకు అక్షిత్తమైన సిద్ధావధము కేరీరతో లేకని
కామే సంకోషముగ బుగ్గలగును. నివర్తము, మాతక
వార్తల జ్వరములు, నన్ని పాతము మొదలగునవి తక్కువ గుణ
మగును. సీసా 1-8 1-0.0, 5-8 1 ఇళాం. (594-591)
2. శ్రీనివాసరము:- పైచుగడ్డలకును, కంఠము పోషి
పోవుటకును మ. ఉపయోగ. సీసా 1-8 0.8-0, 5-8 1 ఇళాం.
3. వైశ్యావరము:- దీనిని నేరింపింపబడిన మంత్రము
మూలమును కట్టిక (కలరా) బాలిశిప్పి, కీకభేరి, అశ్వత్థ
థేములు గుణము కాగలను. సీసా 1-8 1-0.0, 5-8 1 ఇళాం.
4. బాలముఖోదము:- చిద్దలకు బలకాక; కింగ్కురి
మంతు. మందము, మలబద్ధము, అశేర కేరీ, కృత్కేరీ, 7వ
పుష్పియుంటు, ఆ విలీనమును మొదలగునవి గుణములను
విష్ణుల పుష్టిగలవారుగును. సీసా 1-8 0.12-0 5-8 1 ఇళాం
5. బో బామనావర కస్తూరిమృతము:- చిద్దలకు కంఠ

మును మొదలగునవి, బాలిశిప్పి, కిక్కురులకు
కాని. మందము, కీకభేరి, అశ్వత్థ, అశ్వత్థము
కీకభేరి, బాలిశిప్పి, కిక్కురులకు, కిక్కురులకు
రం, చిద్దలకు, కిక్కురులకు మొదలగునవి
కవశేక కోగములను మునుపటి వలె.

250 మృతము గల సీసా 0-4-0
కపాళ కర్మతో 5-8 1-2-0
" " 12-8 2-18-0
" " 25-8 5-8-0
చరి కోవధముతోబాద అనుపాసము తెనుగున వంతుమును.
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మునురు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికౌఠ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తిమైనది.
1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-8 రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు నుంచిమందు.
1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యువాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.

జొండుపా ఫార్మస్యూటికల్స్

పరమార్థ

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం. 18.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

